PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XX. Št. 240 (5923)

TRST, četrtek 22. oktobra 1964

IZJAVE PREDSTAVNIKA FRANCOSKE VLADE PEYREFITTA:

Francija upa v nadaljevanje politike Hruščova Zdaj imajo atomsko bombo vse stalne članice VS

Francija pripravlja obširen načrt sodelovanja z latinskoameriškimi državami - Nov ultimat ostalim članicam skupnega tržišča glede kmetijstva

PARIZ, 21. — Predsednik de Gaulle je predsedoval danes seji vlade, na kateri je predvsem poročal o svojem potovanju po Latinski Ameriki, nato pa so razpravljali o najvažnejšem mednarodnem razvoju v zadnjih dneh.

Predstavnik vlade Peyrefitte je moral odgovarjati na številna vprašanja na tiskovni konferenci, ki je sledila seji vlade. Zlasti so časnikarji želeli vedeti za mnenje de Gaulla o dveh glavnih aktualnih dogodkih, ki sta spremembe v Moskvi in eksplozija kitajske atomske bombe.

Glede dogodkov v Moskvi je Peyrefitte izjavil: «Gre nedvomno za zelo važne dogodke, toda glede teh lahko samo rečem, da je to zadeva, ki se tiče Sovjetske zveze.» Minister je dejansko potrdil, kar je de Gaulle izjavil že v Riu de Janeiru glede odstavitve Hruščova, in sicer: «To je resen dogodek, toda zemlja se zaradi tega ne bo ustavila.»

Peyrefitte je dalje poudaril, da se Francija ni mogla pritoževati nad Hruščovom, ki je obiskal Francijo. Politika Hruščova, je dodal minister, ni bila označena s posebnim nasprotovanjem Franciji, in moč je domnevati, da se bo to nadaljevalo; prihodnost bo to pokazala. «Na vsak način francoska vlada lahko samo sprejme na znanje izjave o namenih novih sovjetskih voditeljev, ki jih je potrdil poslanik Vinogradov, ko ga je sprejel predsednik republike. Kakor je izjavil poslanik, sprememba vlade v Moskvi ne pomeni nobene bistvene spremembe v odnosih med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami. Razume se, da Francija s svoje strani ne misli nič menjati v svojem stališču do Sovjetske zveze, dokler ne dobi obširnejših informacij, in ne misli nič storiti, da bi prekinila dvogovor, ki se je svoj čas začel s Hruščovom.»

O eksploziji kitajske atomske bombe je Peyrefitte izjavil, da je to nedvomno «važen in predviden dogodek, kateremu pripisuje vlada precejšnjo važnost, ker ta dogodek pomeni vstop Kitajske na pot, ki jo bo prej ali slej pripeljala k atomski oborožitvi in ji preskrbela imuniteto, ki jo uživajo države, ki so se lahko opremile z atomsko oborožitvijo. Ta oborožitev je tako strahotna, da ni nihče ne bi upal napasti državo, ki to oborožitev ima.»

Minister je nato pripomnil, da so države, ki imajo sedaj atomsko orožje, točno tiste države, ki so bile z ustanovno listino Združenih narodov imenovano za stalne članice varnostnega sveta.

Ta izjava je izzvala številne komentarje v političnih krogih v Parizu spričo dejstva, da zahodne države priznavajo kot petega člana varnostnega sveta formoško vlado in ne kitajsko vlado, ki niso do tega sedeža pravico. Na podlagi stališča, ki ga je zavzela Francija ob priznanju pekinške vlade, se domneva, da je po mnenju francoske vlade bolj ko kdaj koli potrebno, da se Kitajski, ki sedaj razpolaga z atomsko bombo, prizna njen sedež v OZN in tudi v varnostnem svetu, kjer naj prevzame mesto Čangkajškovih predstavnikov.

Na vprašanje, ali eksplozija kitajske atomske bombe krepi svetovno ravnotežje, je minister odgovoril: «Ne pravim, da ta važni dogodek krepi svetovno ravnotežje, toda verjetno je, da ga bo polagoma spremenil.»

Peyrefitte je dalje dejal, da Francija pripravlja obširen načrt sodelovanja z latinskoameriškimi državami.

Zatem je Peyrefitte izjavil, da francoska vlada želi, da se reši zadeva o uskladitvi kmetijske politike šestih držav zahodnoevropskega skupnega tržišča. Tako de Gaulle kakor francoska vlada sta mnenja, da bi Francija prenehala pripadati skupnosti, če se kmetijsko tržišče ne bi organiziralo, kakor je bilo dogovorjeno. Kmetijsko tržišče je za Francijo preizkusni kamen za evropsko gradnjo.

Peyrefitte je izjavil: «Predsednik republike in vlada sta poudarila, da bi vlada prenehala biti udeležena v evropski skupnosti, če se kmetijski trg ne bi organiziral, kakor je bilo dogovorjeno». Peyrefitte, ki se je nedvomno skliceval na ugovore Zahodne Nemčije s tem v zvezi, je dodal: «Minister za kmetijstvo ni skrival, da je nezadovoljen zlasti glede stališča, ki so ga zavzeli nekateri od naših družabnikov».

Francoski ultimat je podoben lanskemu francoskemu ultimatu, ko je Francija grozila, da zapusti zahodnoevropsko skupnost, če ne bo do 31. decembra dosežen sporazum o kmetijstvu».

Glede morebitne francoske ločitve od zahodnoevropske gospodarske skupnosti, je Peyrefitte izjavil: «Zatrdna odločitev, ki jo je med debato izrazil ne samo minister Pisani, temveč tudi ministrski predsednik in tudi sam general de Gaulle, je, da se iz kmetijskega skupnega tržišča napravi preizkusni kamen in pogoj za sleherno evropsko gradnjo».

Predstavnik je dodal, da ta problem prinaša tudi drugo plat, glede katere zavzema Francija stališče, ki ga je vedno zavzemala: «Ni nobene možnosti koristnih pogajanj z ZDA, če ni zahodnoevropska gospodarska skupnost — skupno s kmetijstvom — popolnoma organizirana. To pa še ne bo zgodilo, dokler ne bo organiziran kmetijski trg. Zaradi tega sta ta dva pogoja za Francijo absolutno bistvena in vlada bo ostala trdno na tem stališču».

Na seji vlade so govorili tudi o domačih kmetijskih problemih. Peyrefitte je izjavil, da je vprašanje mleka samo pereča plat splošnejšega problema, in je pripomnil: «Splošna usmeritev naše politike je, da se preprečijo spremembe potrošnih cen in da se zviša delež, ki pripada proizvodnikom, t.j. kmetom, spričo dejstva, da je razlika med proizvodnjo in potrošnjo pogostoma prevelika v primerjavi z razlikami, ki se ugotavljajo pri naših evropskih družabnikih».

Volitve v Fiat in Lancia

TURIN, 21. — Kakor napovedano, so bile danes volitve za notranje komisije v tovarnah Fiat v Turinu ter v Tovarni Lancia v Turinu in Clavassu.

V obeh obratih je letos manj vpisanih volivcev, kakor lansko leto. Rezultati so naslednji: V Fiat: FIOM 22,1 odstotka, 34 sedežev (lani 43); CISL 15,7, 33 sedežev (32), SIDA 32,3 odstotka, 70 sedežev (65); UIL 27,7 odstotka, 65 sedežev (60); CISNAL 2,2 odstotka, 0 sedežev (2).

Lancia: v Turinu — delavci: 4 sedeže (lani 6); CISL 1 (2), SIDA 1 (1), UIL 2 (2), CISNAL 0 (0).

Uradniki: CISL 1 (0), SIDA 1 (1), UIL 1 (1).

V Chiavassu — delavci: FIOM 3 (2), SIDA 1 (1), CISL 1 (1), UIL 2 (2), CISNAL 1 (0).

Uradniki: CISL 0 (0), UIL 1 (0).

TISKOVNA KONFERENCA ASTRONAVTOV V MOSKVI

Z neposrednimi opazovanji številnih pojavov so mogli zbrati mnogo znanstvenega materiala

Brezteže nost ne povzroči nobenega neugodnega občutka - 10.000 stopinj topline med povratkom ladje v atmosfero - So realne možnosti sodelovanja med SZ in ZDA

MOSKVA, 21. — Trije kozmonavti vesoljske ladje «Voshod» so imeli danes tiskovno konferenco na moskovski univerzi. Prvi je govoril prof. Keldiš, ki je poročal o glavnih značilnostih poleta. Poudaril je predvsem, da astronavti niso bili oblečeni v vesoljske tute, kar pomeni, da je v kabini bilo ozračje normalno. Poudaril je zatem tudi dejstvo, da je ladja «Voshod» pristala na Zemlji z lastnimi sredstvi. Dalje je Keldiš poudaril, da je bilo velike važnosti dejstvo, da sta prvikrat znanstvenik in zdravnik mogla izvrševati neposredna opazovanja med vesoljskim poletom. Dodal je, da je bilo v programu, da bo ladja krožila okoli Zemlje 24 ur, kakor se je tudi zgodilo. Ladjo je vodil in nadzoroval njen poveljnik Komarov. Feoktistov je imel možnost vrste važnih opazovanj na področju fizike in tehnike, zdravnik pa je izvršil številna opazovanja, zlasti kar se tiče koordiniranja človeških gibov med vesoljskim letenjem.

Keldiš je tudi izjavil, da so se priprave za ta polet začele že leta 1960 in da so tedaj sklenili, da bodo trije astronavti pristali skupno z vesoljsko kabino, kar je bilo sicer mogoče že med prejšnjimi vesoljskimi poleti. Dejal je, da je vprašanje povratka na Zemljo ustvarilo izredne težave in končno so ugotovili, da je «balistični» pristanek najboljši med vsemi.

Komarov je izjavil med drugim, da je med poletom bilo vse v redu. Dejstvo, da so bili na krovu tri astronavti, je velike važnosti, ker je eden lahko spal, medtem ko sta ostala dva delala. Pri prejšnjih poletih je moral kozmonavt prekiniti delo, da je lahko spal. Poudaril je tudi, da je treba poskus z ladjo «Voshod» vključiti v okvir miroljubnega osvajanja vesolja in da ni nobena stvar imela vojnih namenov. Pripomnil je tudi, da je «Voshod» mnogo večji od vesoljskih ladij «Vostok».

Dalje je Komarov izjavil, da so med poletom lahko izvršili številne poskuse, zlasti glede lastnosti tekočin v pogojih brezteže nosti. Nadzorovali so tudi možnost orientiranja vesoljskih ladij na podlagi zvezd. To je zelo važna zadeva za medplanetne poiste. Poleg tega je posadka izvršila številna opazovanja Zemlje, atmosfere in drugih zemeljskih in vesoljskih pojavov ter je posnela številne fotografije.

Znanstvenik Feoktistov je izjavil, da je bil «Voshod» opremljen z eno glavno zaviralno raketo in dvema rezervnima raketama, ki bi v vsakem primeru omogočili povratek na Zemljo, če glavna raketa ne bi delovala. Za ladje «Vostok» ni bil ta ukrep potreben spričo njihovih drugačnih tirov okoli Zemlje. Na krovu sta bila tudi dva radiotelefona na kratke valove in telegrafski aparat, televizijska povezava je omogočila, da so z Zemlje opazovali nosilno raketo in ladjo, kozmonavti pa so s pomočjo televizijskih aparatov mogli opazovati prostor, v katerem se je ladja gibala. Tudi Feoktistov je govoril o poskusih treh astronavtov. Dejal je, da je relativno lahko, orientirati se na podlagi zvezdnega sistema.

Zdravnik Jegorov je izjavil, da lahko pove samo nekaj podatkov, glede svojih bioloških in zdravniških opazovanj, ker bo podrobno in zelo koristno poročilo objavljeno, ko bo ves zbrani material preštudiran. Dejal je, da med poletom ni bila potrebna njegova pomoč ostalima kozmonavtoma in da je njegova navzočnost in navzočnost znanstvenika na ladji odprla nove možnosti za proučevanje številnih znanstvenih, tehničnih, bioloških in zdravniških problemov med vesoljskim poletom. Dalje je Jegorov poudaril, da so bila to pot mogoča fiziološka opazovanja in raziskovanja na ladji sami s pomočjo aparatov, ki so bili na krovu. Življenjski pogoji v vesoljski kabini so bili vedno popolnoma normalni, higienski pogoji pa blizu «optimuma». Pritisk zraka je bil vedno enak pritisku v atmosferi, koncentracija kisika in ogljikovega oksida je bila normalna, vlaga je bila okrog 45 do 60 odstotkov, temperatura pa je nihala med 18 in 21 stopinjami C.

Zatem je zdravnik izjavil, da prehod v stanje brezteže nosti ni povzročil nobenega neugodnega občutka; kozmonavti so se tega pojava zavedli, predvsem ko so videli številne predmete «plavati» v notranjosti kabine. Toda če so zaprli oči, so imeli občutek, da so njihova telesa obrnjena navzdol.

Glede prehrane je Jegorov izjavil, da je količina kalorij, ki so jih zaužili kozmonavti v 24 urah, nihala med 2700 in 2800. Zaužili so 120 gramov proteinov, 100 gramov maščob, 300 gramov ogljikovih hidratov. Vse to so razdelili na štiri dnevne obroke. Dodal je, da so imeli izvrsten tek. Končno je zdravnik izjavil, da so vsi trije bili v normalnih pogojih delovne sposobnosti.

Sledila so številna vprašanja časnikarjev. Komarov je izjavil: «Voshod» je pristal prav tako rahlo kakor moderno dvigalo. «Voshod» ni bil zamišljen za pristanek na Luni. Mogoče je vkrcati se na «Voshod» brez posebne vežbe. «Voshod» je popolnoma nova kozmična ladja in ni varianta «Vostoka». «Voshod» je popolnoma nepoškodovan in bi lahko napravil nov vesoljski polet. Med mojim počitkom je ladjo vodil znanstvenik Feoktistov, ki je bil v stalnem stiku z Zemljo. Pospešek in pojenjanje po. speška nista preprečila kozmonavtom medsebojnega pogovarjanja. Stanje v notranjosti kabine je bilo tako, da ni bilo potrebno, obleči se v vesoljske tute. Zaradi tega je bilo laže izvrševati znanstvene poskuse, ki jih je določal program. Če bodo kozmonavti v prihodnosti leteli oblečeni v vesoljske tute, to pomeni, da bodo morali zapustiti vesoljsko ladjo med letenjem. Četrti član posadke pri morebitnem prihodnjem vesoljskem poletu bo lahko časnikar, astronom ali kuhar: moral bo namreč biti nekdo, ki bo lahko izvrševal določene naloge med poletom. Med letenjem so kozmonavti lahko nekaj časa opazovali nosilno raketo, med povratkom na Zemljo so prav tako opazovali tisti del kabine, v kateri so bili aparati, in ki se je ločila od vesoljske kabine. Polet «Voshoda» je dokazal, da je moč izvrševati v vesolju kolektivno delo. V prihodnje se bodo nedvomno zgradile težke vesoljske ladje, ki jih bodo vodili piloti civilnega letalstva.

Znanstvenik Feoktistov je izjavil, da se je ves čas poleta počutil dobro. Dejal je, da je severni sij drugačen, kakor se vidi z Zemlje. Severni sij je nedvomno bila najbolj fantastična stvar, ki so jo videli med poletom. Med letenjem smo se predvsem pogovarjali o naših medsebojnih vtisih, glede tega, kar smo videli in o rezultatu naših opazovanj. Del filmskega dokumentarja, ki smo ga posneli med poletom, se bo oddajal po sovjetski televiziji. Ni moč reči, katero je bilo najvažnejše odkritje med poletom «Voshoda». Naloge, ki so jih imeli trije astronavti, so bile različne in so se delile na več področij. Lahko se morda reče, da je bilo velike važnosti opazovanje horizonta z različnih pozicij, na katerih je bila kozmična ladja. Upati je, da bo na podlagi izkušenj «Voshoda» mogoče pripraviti navigacijski orientacijski sistem za prihodnje vesoljske ladje. Za prihodnje vesoljske odprave bo zelo važno sodelovanje zadevnih znanstvenikov in specialistov. Med letenjem ni bilo prepovedano kaditi, toda rečeno je bilo, da je bolje vzdržati se kajenja; sicer pa nobeden od treh kozmonavtov ni kadilec. Seveda je polet «Voshoda» približal možnosti potovanja na Luno. Količina žarčenja, ki so ji bili podvrženi astronavti, je bila neznatna: točni podatki bodo vsekakor objavljeni pozneje. Ni bilo v načrtu, da astronavti med poletom zapustijo ladjo. Zaradi tega ni bila ladja pripravljena v ta namen.

Jegorov pa je na razna vprašanja odgovarjal: Na Zemlji je hladno, to so bile prve besede, ki smo jih izgovorili, ko smo zapustili kabino ob povratku na Zemljo. Reakcija organizma treh astronavtov je bila približno enaka. Najmanjše razlike, ki smo jih ugotovili, pa se ne morejo pripisati starosti treh astronavtov. Med poletom smo izvršili biološke preglede tudi pri rastlinah in mušicah. Med poletom nismo izvršili poskusov o učinku uživanja zdravil v stanju brezteže nosti. Všeč so mi pisatelji fantastične znanosti: najbolj so mi všeč sovjetska brata Strugacki in Poljak Stanislav Lem. Všeč so mi tudi pripovesti ameriškega pisatelja Raya Bradburyja.

Tiskovno konferenco je zaključil prof. Keldiš, ki je izrekel prepričanje, da bodo tudi druge države, manjše od ZDA in Sovjetske zveze, mogle v prihodnje sodelovati pri vesoljskih odpravah.

Na razna vprašanja je odgovoril, da ni nobene ovire, da prihodnji vesoljski polet izvede mešana posadka; znanstveno in tehnično sodelovanje z drugimi socialističnimi državami je omogočilo sovjetske uspehe v vesolju. So realne možnosti vesoljskega sodelovanja med ZDA in Sovjetsko zvezo. Ob svojem povratku v atmosfero je «Voshod» bil v stiku s temperaturo približno 10.000 stopinj, medtem ko ni bilo v notranjosti kabine znatnih sprememb. Keldiš ni hotel dati nobenih podatkov glede kabine. Na koncu je izjavil, da je nosilna raketa, ki so jo uporabili za izstrelitev «Voshoda», močnejša od vsake druge rakete na svetu.

Danes seja ministrskega sveta

Konferenco o Južni Tirolski bodo odložili za november?

Vlada bo danes odobrila ukrep o poenotenju prejemkov državnih nameščencev - 175 milijard za podporo male in srednje industrije na jugu - Pred parlamentarno pobudo KPI glede predsedstva republike

RIM, 21. — Jutri ob 10 bo seja ministrskega sveta, na kateri bodo odobrili med drugim tudi ukrep o poenotenju prejemkov državnih nameščencev.

Predsednik vlade Moro je sprejel ločeno podpredsednika vlade Nennija, ministra za pravosodje Realeja in zakladnega ministra Colomba, zvečer pa je sprejel še ministra za zvezo s parlamentom Scaglio in ministra za zdravstvo Mariottija. Ti razgovori so bili v zvezi z jutrišnjo sejo ministrskega sveta.

Na ministrstvu za delo je minister Delle Fave nadaljeval danes posvetovanja z zainteresiranimi sindikalnimi organizacijami za preureditev sedanjega pokojninskega sistema. Ta posvetovanja se bodo nadaljevala v prihodnjih dneh in se bodo zaključila konec meseca. Minister je potrdil obvezo, da bodo predložili parlamentu do 31. decembra letos zakonski osnutek o tem vprašanju. Rok 31. decembra so določili v sporazumu od 4. junija letos med vlado in sindikalnimi organizacijami.

Avstrijska tiskovna agencija APA javlja, da se konferenca med italijanskim in avstrijskim zunanjim ministrom, ki je bila prvotno predvidena za konec oktobra ne bo mogla sklicati v tem mesecu, hkrati pa dodaja, da je moč smatrati, da se bosta Kreisky in Saragat sestala v novembru.

V senatu so danes razpravljali o vladnem zakonskem osnutku, s katerim se ustanavljajo dotacijski skladi v korist ISVEIMER, IRFIS in CIS za izdajanje posojil majhnim in srednjim industrijskim podjetjem na jugu, na Siciliji in Sardiniji. Gre za 175 milijard lir, od katerih bo ISVEIMER dobil 106 milijard in 750 milijonov, IRFIS 50 milijard in 750 milijonov ter CIS 17 milijard in 500 milijonov. Obrestno mero za ta posojila bo določil medministrski odbor za kredit in varčevanje.

Tommasini (PSIUP) je zatrjeval, da v vladnem ukrepu niso določeni kriteriji glede tega, kaj se smatra za majhna in srednja industrijska podjetja in je pripomnil, da bodo kreditni zavodi razdeljevali podpore po svoji uvidevnosti, s tem pa povzročili neprilike; izrazil je željo, da bi sprejeli nekatere popravke.

Pirastu (KPI) je pripomnil, da gre za sektorialen ukrep, in to v trenutku, ko vlada napoveduje predložitev parlamentu petletnega programa za razvoj narodnega gospodarstva. Ko je govoril o dejavnosti sardinskega kreditnega zavoda CIS, je pripomnil, da je njegovo financiranje šlo pretežno v korist redkih velikih podjetij in da njegova kreditna politika ni povzročila resnega procesa industrializacije.

Senatorji PLI in MSI so izjavili, da bodo podprli vladni ukrep. Veronesi (PLI) je zahteval, naj bi predsednik vlade in minister za prevoz odgovorila po možnosti še ta teden na vprašanje liberalnih senatorjev glede sedanje stavke železničarjev. Minister Colombo mu je dejal, da bo sporočil to njegovo željo.

Državni podtajnik za finance Valsecchi je zanikal, da bi vlada imela namen povišati pristojbino za lovska dovoljenja.

Na seji vodstva poslanske skupine KPI so danes razpravljali o vprašanju predsedstva republike in o «parlamentarnih instrumentih», ki se jih komunistični poslanci nameravajo poslužiti v zvezi s tem vprašanjem. Tako je izjavil novinarjem predsednik skupine poslancev KPI Ingrao in pripomnil, da bi se parlament znašel 7. decembra (ko bodo potekli štirje meseci od začetka bolezni predsednika republike in ko bodo zdravniki povedali svojo dokončno mnenje o njegovem zdravstvenem stanju) pred «še bolj zapletenim vozlom», če bi med tem ne ukrenili ničesar glede vprašanj, ki jih postavlja 86. člen ustave. Na vprašanje, kakšno obliko imajo parlamentarne pobude, ki jih imajo v mislih poslanci KPI, pa Ingrao ni hotel dati odgovora, ker mora prej o tem obvestiti predsednika poslanske zbornice.

Glasilo Scelbove struje «Centrismo popolare» tednik «Centro» bo v svoji prihodnji številki zahteval sklicanje glavnega sveta KD, spričo sklepa centralnega odbora PSI, na podlagi katerega morejo socialisti, skladno s sklepom 35. kongresa, sodelovati po upravnih volitvah pri sestavljanju levičarskih upravnih odborov in upravnih odborov levega centra v organih krajevne samouprave. «Centro» zatrjuje, da je ta sklep «škandalozen»», ker so ga sprejeli potem, ko je PSI prevzel odgovornost v vladi in ker se s tem sklepom «postavlja na isto raven KPI in demokratične stranke», hkrati pa da si PSI s tem «skuša zagotoviti največjo oblast: s komunisti in z demokristjani». «Centro» pripominja hkrati, da PSI ne more nadaljevati sedaj, ko je v vladi, z isto politiko, ki jo je vodila, ko je bila izven vlade: «KD tega ne more trpeti. Sklep PSI je v nasprotju z obvezami, ki jih je prevzela KD in ki pogojujejo obstoj vlade z raztegnitvijo politike levega centra od centra na periferijo». V tem sklepu centralnega odbora PSI «Centro» vidi potrditev «še vedno obstoječih frontističnih teženj PSI» in zatrjuje, da PSI pripisuje upravni politiki, pa tudi sodelovanju v vladi izključno instrumentalno vrednost.

Poročilo CGIL o stavki železničarjev

RIM, 21. — Sindikat italijanskih železničarjev poroča, da je bila udeležba pri stavki drugi dan še številnejša med potujočim osebjem in strojniki kakor včeraj in je dosegla nad 90 odstotkov. Vse to, nadaljuje sporočilo, je tudi nov in pomemben odgovor na novico o pripravi in predložitvi ministrskemu svetu načrta zakona o izboljšanju nekaterih postavk glede dajatev, ki pritičejo železničarjem.

«Glede tega je treba poudariti, da je med vzroki nezadovoljstva železničarjev tudi nespoštovanje sindikalnih sporazumov, med katerimi je tudi sporazum od preteklega avgusta glede roka, in tudi glede obsega poviška dodatkov, ki so v vladnem načrtu zakona manjši kakor je bilo dogovorjeno. Isto velja za tako imenovani peti ukrep, ki je bil te dni predložen parlamentu, potem ko mu je bilo odvzeto bistvo, tako da predvideva breme 50 do 60 milijonov proti približno dvema milijardama, ki sta bili določeni že leta 1962 ob sindikalnem sporazumu, ki je bil sklenjen z vlado. Toda ne glede na vse to, potrjuje množična udeležba pri borbi, odločno voljo, da se doseže prva in primerna preureditev plač železničarjev ločeno od ostalih državnih uslužbencev. V takem položaju zagotavlja sindikat italijanskih železničarjev, da bo nadaljeval borbo, dokler ne doseže izpolnitve zahtev.»

Bivši laburistični voditelj in predsednik vlade Attlee (levo) čestita Wilsonu

PO HUDI NESREČI NA AVALI

Veličasten pogreb ponesrečenih sovjetskih častnikov v Beogradu

Krste s ponesrečenci bodo prepeljali z letali v Sovjetsko zvezo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Beograjčani so se danes z bolečino v srcu in s solzami v očeh poslovili od posmrtnih ostankov visokih sovjetskih oficirjev in članov posadke sovjetskega letala, ki se je zrušilo 19. oktobra na obronkih Avale. Od 10. do 13.30 je nepregledna množica pionirjev, učencev beograjskih šol, nameščencev ustanov, delavcev in vojakov v mimohodu poleg krst s posmrtnimi ostanki izrazila zadnjo zahvalo sovjetskim tovarišem, ki so se pred dvajsetimi leti borili za osvoboditev njihovega glavnega mesta in ob prihodu na proslavo 20. obletnice te osvoboditve izgubili življenje.

V tišini je valovila povorka ljudi mimo 18 krst, ki so bile prekrite z jugoslovanskimi in sovjetskimi zastavami, ki so polagali cvetje na mrtvaški oder. Cvetju meščanov so se pridružili venci predsednika republike maršala Tita, sovjetskega veleposlaništva, centralnega komiteja ZKJ, izvršnega sveta, Jugoslovanske ljudske armade, Socialistične republike Srbije in venci diplomatskih zastopstev. Vojaški atašeji misij, akreditiranih v Beogradu so s svojo navzočnostjo izkazali zadnjo čast sovjetskim oficirjem. Na častni straži poleg odra so se vrstili oficirji Jugoslovanske ljudske armade, meščani, fantje in dekleta, rojeni leta 1944. t. j. v letu, ko so se jugoslovanski in sovjetski borci borili za osvoboditev glavnega mesta Jugoslavije, generali Jugoslovanske ljudske armade, člani sovjetskega veleposlaništva, člani obeh sovjetskih delegacij. Na zadnji straži so bili člani jugoslovanskega pogrebnega odbora, med njimi armadni general Ivan Gošnjak in tajnik CK ZK Srbije Jovan Veselinov.

Ob 13.30 so krste ob zvokih Leninove pogrebne koračnice ob navzočnosti visokih jugoslovanskih državnih in partijskih voditeljev, generalov in višjih oficirjev JLA ter članov sovjetske delegacije, diplomatskih zastopnikov in vojaških atašejev in številnih meščanov položili na vojaška tovorna vozila, prekrita s črnim platnom. Pred Domom JLA sta se od ponesrečenih sovjetskih tovarišev poslovila tajnik mestnega odbora ZK Beograda Dragi Stamenković in armadni general Sovjetske armade Jepišev. Po govorih je pogrebni sprevod, na čelu katerega je bila častna patrulja vojaške policije, častni vod beograjske garnizije, za vozili s posmrtnimi ostanki pa dolga kolona avtomobilov z visokimi jugoslovanskimi funkcionarji, krenila preko v Trga Republike skozi gost špalir ljudstva na vojaško letališče v Batajnici, od koder bodo posmrtne ostanke ponesrečenih prepeljali v letalom v Sovjetsko zvezo.

Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes v Belem dvoru člane sovjetske delegacije, ki se je udeležila proslave 20. obletnice osvoboditve Beograda in člane sovjetske delegacije, ki je prispela v Beograd, da bi poskrbela za prenos posmrtnih ostankov ponesrečenih sovjetskih oficirjev. Med sprejemom je maršal Tito izročil delegaciji Red narodnega heroja za ponesrečenega sovjetskega maršala Birjuzova in istočasno odlikoval navzoče člane obeh delegacij z visokimi jugoslovanskimi odlikovanji. Maršal Tito je osebno izročil sovjetskemu maršalu Sudcu Red narodnega heroja, armadnemu generalu Jepiševu pa Red vojne zastave.

B. B.

DANES

Odstavitev Hruščova ima še vedno precejšen odmev po svetu, zlasti med zahodnimi komunističnimi strankami, med katerimi je včeraj KP Francije sklenila, da bo zahtevala od CK KP SZ, naj sprejme delegacijo, kateri bi v Moskvi dali «popolnejšo informacijo in potrebna pojasnila o pogojih in metodah, s katerimi so bile izvršene spremembe». Glasilo KP Danske pa piše, da so bili v sovjetskih krogih presenečeni spričo kritike raznih komunističnih strank zaradi odstavitve Hruščova, ki stanuje sedaj v Moskvi s svojo ženo v štirisobnem stanovanju.

Trije kozmonavti pa so v Moskvi na tiskovni konferenci skupaj s prof. Keldišem povedali več zanimivih podatkov o zadnjem poletu ladje «Voshod» v vesolje: da je ladja pristala z lastnimi sredstvi in da je tak «balistični» pristanek najboljši med vsemi, ter da je «Voshod» pristal «prav tako rahlo kot moderno dvigalo»; da so se priprave za polet začele že leta 1960; da so trije kozmonavti proučevali možnost orientiranja vesoljskih ladij na podlagi zvezd; da je bil «Voshod» opremljen z eno glavno zaviralno raketo in dvema rezervnima; da so bili življenjski pogoji v kabini popolnoma normalni, higienski pa blizu «optimuma»; da stanje brezteže nosti ni povzročilo nobenega neugodnega občutka; da bo prihodnjič četrti član posadke lahko časnikar, astronom ali kuhar, ter končno, da v kabini ni bilo prepovedano kaditi, toda vsi trije člani posadke so nekadilci.

O spremembah v Moskvi so pod de Gaullovim predsedstvom razpravljali včeraj na seji francoske vlade, katere predstavnik je nato dejal, da se te spremembe tičejo SZ in da se bo dvogovor, ki se je začel s Hruščovom, nadaljeval. Glede eksplozije prve kitajske bombe je predstavnik ugotovil, da imajo sedaj atomsko orožje točno tiste države, ki so bile z ustanovno listino OZN določene za stalne članice varnostnega sveta, kar je povzročilo domnevo, da bo Francija zagovarjala sprejem LR Kitajske v OZN in VS na mesto predstavnika Formoze. Glede skupnega tržišča pa je izjavil, da bi Francija prenehala pripadati EST, če se kmetijsko tržišče ne bi organiziralo, kakor je bilo dogovorjeno, pri čemer je mislil na ugovore Zahodne Nemčije, ter je dodal, da vse do takrat ne bodo možna uspešna pogajanja z ZDA.

Stavka železničarjev se je v Italiji tudi včeraj nadaljevala in dosegla 90-odstotno udeležbo. Pri volitvah za notranje komisije v Fiat je tudi letos sindikat SIDA dosegel največ glasov, in sicer 32,3 odst., za njim UIL s 27,7 odst., FIOM 22,1 odst., CISL 15,7 odst., itd. Vsi razen FIOM, ki je zgubila 9 sedežev, so letos prejeli več glasov kot lani.

Sestanek med zunanjima ministroma Saragatom in Kreiskim glede Južne Tirolske, ki bi moral biti ta mesec, so odložili na november.

V Beogradu je bil včeraj svečan pogreb maršala Birjuzova in ostalih višjih sovjetskih oficirjev, ki so se smrtno ponesrečili z letalom ob prihodu na proslavo dvajsetletnice osvoboditve Beograda.

KP Francije zahteva pojasnila v zvezi z odstranitvijo Hruščova

V ta namen bo poslala v Moskvo posebno delegacijo - Tudi glasili KP Danske in KP Švedske obsojata način odstranitve Hruščova

PARIZ, 21. — Politični urad francoske komunistične stranke je objavil danes izjavo v kateri ugotavlja, da je «spričo vidne vloge, ki jo ima komunistična stranka Sovjetske zveze v mednarodnih odnosih, imajo njene odločitve, ki jih sprejema v polni neodvisnosti glede vodstva stranke in sovjetske države, veliko važnost za komuniste in narode vsega sveta».

Zatem jemlje na znanje, da namerava centralni komite sovjetske komunistične stranke ostati zvest liniji dvajsetega, enaindvajsetega in dvaindvajsetega kongresa in nadaljevati politiko miroljubnega sožitja med državami, politiko krepitve svetovnega miru, prijateljstva med narodi ter krepitve enotnosti in strnjenosti mednarodnega komunističnega gibanja na podlagi načel v izjavah leta 1957 in 1960. Na koncu pa dodaja, da želi politični urad francoske komunistične stranke vendarle popolnejšo informacijo in potrebna pojasnila o pogojih in metodah, s katerimi so bile izvršene spremembe, ki jih je sklenil centralni komite sovjetske komunistične stranke. Zaradi tega je politični urad sklenil zahteti ati od CK KP SZ, naj sprejme delegacijo francoske komunistične stranke.»

Moskovski dopisnik glasila danske komunistične stranke «Land og Folk» Peter Schaffer piše, da so sovjetski voditelji sedaj opustili začetek «kampanje za dehruščovizacijo», ki so jo prvotno imeli v načrtu; to so sklenili zaradi ostre kritike številnih vzhodnoevropskih in zahodnoevropskih komunističnih strank.

Danski časnikar dodaja, da so odpovedali številne sestanke na delovnih mestih in na raznih sedežih, na katerih so nameravali kritizirati politiko Hruščova. Časnikar pravi, da so v sovjetskih krogih presenečeni nad dejstvom, da je kritika raznih komunističnih strank zaradi odstavitve Hruščova šla tako daleč, da te stranke zahtevajo pojasnila o ozadju sprememb in o načinu, po katerem je prišlo do sprememb.

Danski časnikar pravi dalje, da je Hruščov že na seji centralnega komiteja KP SZ, ki je bila februarja v Moskvi, ostal v manjšini, ko je predlagal, naj se poročilo Suslova o sporu s Kitajsko takoj objavi v «Pravdi». To poročilo je bilo objavljeno več tednov pozneje, ko je propadel poskus pogajanj s kitajskimi voditelji. «Tedaj, dodaja časnikar, je Hruščov ponudil svoj takojšnji umik, toda tega predloga niso sprejeli. Na zadnjem sestanku centralnega komiteja je Hruščov ponovno ostal v manjšini in tedaj so odredili njegovo odstavitev.» Končno pravi časnikar, da je Hruščov sedaj v Moskvi s svojo ženo v štirisobnem stanovanju v poslopju, ki je državna last, blizu kinematografa «Udarnik».

Švedski komunistični list «Ny Dag» piše, da je način, kako je prišlo do odstavitve Hruščova, neustaven in «zapušča grenkobo v ustih». Člankar pravi dalje, da, potem ko so uredili račune s stalinizmom na 20. in 21. kongresu KP SZ, je izven Sovjetske zveze prevladalo mnenje, da metode, ki so jih uporabili sedaj novi sovjetski voditelji proti Hruščovu, dokončno pripadajo preteklosti. Toda to mnenje se je pokazalo za zgrešeno. Padec Hruščova, dodaja komunistični list, nas spominja še enkrat, kako dolga je pot za povratek k sistemom, ki jih je svoj čas uvedel Lenin in ki so jih strogo izvajali v njegovi dobi.»

Čuenlajevo pismo tudi Johnsonu

WASHINGTON, 21. — Predsednik kitajske vlade Čuenlaj je poslal tudi predsedniku Johnsonu pismo, s katerim predlaga sklicanje mednarodne konference na vrhu, da bi se sporazumeli o ukinitvi jedrskega orožja. To je sporočil državni departma, ki dodaja, da pismo vsebuje iste predloge, ki jih je vsebovala izjava kitajske vlade takoj po eksploziji atomske bombe. Kakor je znano, je kitajska vlada poslala podobno pismo vsem vladam.

Bivši guverner države Kansas Alfred Landon, ki je bil leta 1936 republikanski kandidat za predsednika, je na zborovanju predstavnikov industrije in petroleja izjavil, da bi morale ZDA pozitivno, čeprav previdno, upoštevati kitajski predlog, za sklicanje svetovne konference. Landon pravi, da ta predlog pomeni popolno spremembo kitajskega stališča in da morajo biti ZDA pripravljene spremeniti svojo politiko nepriznavanja Kitajske in nasprotovanja njenemu sprejemu v OZN.

Mattarella zopet v Rimu

RIM, 21. — Minister za zunanjo trgovino Mattarella se je danes vrnil s svojo delegacijo iz Moskve. Na letališču je časnikarjem izjavil, da so se februarja ob podpisu trgovinskega sporazuma med Italijo in Sovjetsko zvezo sporazumeli s sovjetskim ministrom Patoličevom, da bodo v teku leta pregledali potek trgovinske izmenjave; zato ga je Patoličev povabil v Moskvo. Med obiskom v Moskvi so temeljito pregledali potek izmenjave in so določili nekatere smernice, da zadajo nov zalet in hitrejši ritem trgovinski izmenjavi z namenom, da se doseže večje ravnotežje v obeh smereh. V Moskvi

Rio de Janeiro - Rim Sao Paolo pa - Milan

Slovenski novinar Bogdan Pogačnik, ki je že nekaj časa v Južni Ameriki, pošilja od tam pogosta pisma. Eno od teh tukaj ponatiskujemo:

Ob prihodu na letališče Sao Paola, ki ima hkrati s svojim novim mednarodnim letališčem v okolici vsaj tolikšen, če ne večji promet kot New York, sem hkrati z drugimi prispelimi potniki moral stati eno uro v vrsti, da so mi pristojni imigracijsko policijski uradniki, sedečih v svojih boksih, pregledali dokumente in udarili žige. Toda ko sem se naslednje jutro zapeljal po avenijah in cestah, uličicah in ulicah Sao Paola, sem spoznal mesto, ki raste najhitreje na svetu.

Sao Paolo je štel do leta 1920, ko ga praktično še ni bilo, 80.000 prebivalcev. Leta 1920 je planil na 580.000. V letu 1940 je prebivalstvo doseglo število poldrugega milijona. Leta 1957 je s svojimi tremi milijoni že prekosil Rio de Janeiro. «Lani je imel Sao Paolo štiri milijone; letos jih ima že gotovo štiri in pol; toda nobena številka po objavi ne velja; prihodnje leto bomo šteli že vsaj 5 milijonov». K temu pa niso prišteta mesta, ki so se na robovih Sao Paola pravzaprav že povsem strnjeno zlila s centrom. Tri industrijske predmestne svetnike, Sao Andre, Sao Bernardo in Sao Caietana, od katerih ima vsak preko stotisoč prebivalcev, bi povsod drugje že vračunavali v «veliko» mesto, tu pa prav zaradi silnega naraščanja prebivalstva in komunalnih obveznosti nasprotno težijo za tem, da čim več občin samostojno ločijo od središča.

Ta silovita demografska eksplozija Sao Paola doraža splošno skokovito naraščanje prebivalstva v Braziliji. Zvečer sem na enem izmed dvanajstih (!) televizijskih kanalov Sao Paola v poročilih poslušal, da ima po najnovejših podatkih Brazilija že nad 70 milijonov prebivalcev in da bo po izračunih leta 1970 dosegla 100 milijonov! Toda v Sao Paolu ne gre samo za naravni prirastek in čezmorsko emigracijo, ampak tudi za nenehno doseljevanje z manj razvitega severa. Sao Paolo s svojo industrijo in zaletom pomeni široko obljubljeno deželo za vse: za revne nekvalificirane delavce iz Bahije, od Amazonke in izpod Matta Grossa, da tu najdejo delo, kruh in streho; za milijonarje, da s podjetnimi kombinacijami svoje milijone tu spremenijo v milijarde.

Paolisti se geografsko imenujejo prebivalci države Sao Paolo. Toda če o nekom govorijo, da je Paolist, hočejo običajno s tem povedati več: da je vitalen in iznajdljiv, delaven, s posluhom za gospodarstvo in zaslužek. Skratka, da je Paolist! «Če bi odnos med Riom in Sao Paolom primerjali v Italiji, bi rekli, da je Rio — Rim, Sao Paolo pa Milano», mi je povedal prijazni podjetnik italijanskega rodu, ki me je s širokim gostoljubjem sprejel v hišo in vodil po mestu. Italijani so med čezmorskimi doseljenci najštevilnejši in tudi gmotno med najboljše situiranimi. In čeprav so se poslovno popolnoma vključili v brazilski tok, ohranjajo v kulturnem pogledu s šolo «Dante Alighieri» ter italijanskim krožkom v enem največjih nebotičnikov centra, ki ga pravkar gradijo, svojo individualnost bolj kot vse druge priseljene narodnosti. Ker sem prelistaval nedeljsko izdajo njihovega dnevnika v italijanščini, sem naštel 32 strani. Seveda pa je to le eden od tisočev časopisov, revij in almanahov, ki izhajajo v Sao Paolu v vseh mogočih jezikih, tja do arabščine za več 100 tisoč Arabcev in do slikovito popisanih kitajskih publikacij, kakršno je prebiral v letalu moj sopotnik, ugleden kitajski arhitekt, ki živi kot naturaliziran Brazilec že za generacijo dolgo v eni izmed intimno razkošnih, z lesom obitih vil s pristriženo travico in smehljajočim se vratarjem.

Sao Paolo ne pozna predsodkov in tradicij: brez občutka za rasno, nacionalno ali socialno diferenciacijo, po gričih in dolinah današnjega mesta, ki se nezadržno širi v goščavo, drugo ob drugi vse nove in nove hiše, vseh velikosti in vseh cen, od najbolj razkošnih dvorcev preko udobnih meščanskih vil in družinskih hišic do stanovanjskih blokov in zasilnih barak z leseno streho; vsako minuto dokončajo vsaj eno hišo.

Paolist, ki me je vodil se je doseli pred desetimi leti in nič kolikokrat mi je sredi gosto zazidane četrti, vselej enako samodopadljivo dejal: «Ko sem prišel, tu še ni bilo ničesar, samo travniki in gozd». Posiveli nebotičnik Martinelli v takoimenovanem poslovnem trikotu izpred leta 1930 je bil prvi nebotičnik v Južni Ameriki

«Pri nas je vse staro komaj deset let. Zato so vse palače sorazmerno nove in enovite v slogu. Res, tu in tam so ostale nekatere pritlikave hišice in zlasti cerkve stisnjene v podnožju velikanov, pričakujoč, da jih za drag denar odkupijo in preselijo v nove stavbe».

Zagledal sem se v še nedokončano optično silno lepo, visoko, belo valovito Niemayerjevo arhitekturo. A domačin je zamahnil z roko, češ: je že morda lepo, a praktično to ni. Kljub tej težnji po praktičnosti pa je na splošno arhitektura v tem kipečim velemestu značilna po prijetnih, umerjenih linijah z raznobarvnimi poudarki balkonom in drevoredi, s palmami, ki segajo včasih do petega šestega nadstropja. Presenetilo me je, kako v velikih poslovnih stavbah znajo estetsko in funkcionalno vključiti celo take elemente, ki jih drugje včasih sramežljivo skrivajo, npr. sistem mehaniziranih stopnic. Tudi te poslovne stavbe zidajo povečini v obliki kondominijev; nekdo začne graditi ogromen blok in nato odprodaja deleže. Take palače so zelo velike; ko sem bil v pravkar dokončani stavbi, ki ima v pritličju nov elitni kino, sem si s table lahko prepisal, da so porabili 1200 ton železa, 96 tisoč vreč cementa, 5400 kv. m stekla itd., da ima stavba 38.000 kv. metrov površine, in da bo trošila 1500 kWh električne energije, to je več kot neko manjše sosednje mesto.

Naložbe v parcele in stavbe so v Sao Paolu kot loterija in za zdaj samo zidajo in zidajo, tako da cene stalno rastejo; špekulacije posestnikov in prekupcev se pri tem dobro obrestujejo. Moj znanec, ki ima sicer poklicno drugo podjetje, mi je nič kolikokrat prav tako samozadovoljno pripomnil: «Tu sem naložil denar v parcele..., tam odprodal nedavno pol hriba..., tu sem kupil osem stanovanj... Škoda, če ne bi tu odstopil od kombinacije, bi zaslužil 30 milijonov».

Avenija 9. julija deli mesto na dve polovici; na eni strani ceste podirajo nizke hišice in gradijo visoke nebotičnike, na drugi strani pa puščajo med zelenjem privilegirancem rezidenčno četrt. Tako se skoraj v samem centru razprostirata dva čudovita vrta — kot pravijo zaključenim naseljem — «jardin» — od katerih nosi eden imena evropskih, drugi pa imena ameriških držav. Stanovanjska naselja — bodisi luksuzna, bodisi ljudska pa so raztresena seveda čez in čez, po vseh valovitih planjavah naokrog, kjer so posekali eukaliptus in začeli kopati temelje. Po trideset kilometrov naokrog sva se vozila in vsepovsod sem našel gradbišča; in ceste, ki so bile še malo prej asfaltirane ulice, so v hipu prehajale v luknjaste kolovoze rdeče zemlje, le-te pa za drugim ovinkom spet v tlak novega naselja.

Pravijo, da je kriza in zdaj res ni najboljši čas za prodajo, a vendar — vse zida in kupuje; tudi inflacija je in dolar, ki je veljal leta 1950 25 cruserov, jih vleče zdaj že do 1800; a vendar, Sao Paolo se ne ustavlja; kaj bi šele bilo, če ne bi bilo krize».

Med sprejemom na čast treh kozmonavtov v Kremlju. Od leve na desno: znanstvenik Feoktistov, zdravnik dr. Jegorov in polkovnik Komarov med govorom ministrskega predsednika Kosigina (spredaj desno)

NEVSAKDANJA NESREČA

Helikopter finance padel v Comsko jezero

Od treh financarjev v helikopterju je eden utonil

COMO, 21. — Neki helikopter finančne straže iz Coma je padel v Comsko jezero in se potopil pred otokom Comacino. Od treh financarjev v helikopterju sta se dva rešila, tretji pa je utonil.

Helikopter je nekajkrat letel sem in tja zelo nizko nad vodo. Potem se je dotaknil gladine vode in se prevrgel. Na tistem mestu je voda globoka čez 30 m. Takoj so prišli gasilci, da bi spravili na površje helikopter ter našli truplo enega od financarjev. Oba rešena podčastnika imata eden 27 in drugi 23 let. Nekateri zatrjujejo, da so videli plavati tri osebe posadke in da je ena nenadoma izginila pod gladino. Dejansko tretjega podčastnika potapljači niso našli v helikopterju, ki so ga dvignili na površje. Iskanje trupla so nadaljevali. Lahko ga je tok v jezeru zanesel že daleč proč.

Turinski župan je umrl

TURIN, 21. — Danes v zgodnjih urah je umrl turinski župan ing. Giancarlo Anselmetti. Od 12. oktobra je bil na univerzitetni kliniki zaradi možganske krvavitve. Imel je 60 let.

L. 1946 je bil prvič izvoljen v občinski svet, l. 1951 pa je postal občinski odbornik. Februarja 1962 pa je za odv. Peyronom zasedel župansko mesto. V turinskem javnem življenju je opravljal še mnogo drugih funkcij.

Vdovi je izrekel sožalje tudi predsednik vlade Moro.

Četvorčki

NEAPELJ, 21. — V Bruscianu je 33-letna Concetta Valente rodila četvorčke: tri deklice in dečka. Pri porodu je pomagala babica, nakar so z avtomobilom prepeljali novorojenčke v Neapelj. Zdravniki so jih dali v inkubator. Deklice, ki tehtajo po poldrugi kilogram, se še precej dobro počutijo, deček pa tehta samo 850 gramov in ni verjetno, da bo živel. Mati je že imela doslej sedem otrok.

Prašiči v Parizu

PARIZ, 21. — Prebivalstvo Pariza je v zadnjih letih silno naraslo. Nikakor pa ni naraslo število živali. Statistike navajajo, da je bilo leta 1938 v Parizu skoraj 57.000 psov, lani pa jih je bilo le še dobro polovico: 28.635. Prašičev pa je le precej; več kot 5000 zasebnikov redi prašiče tako v mestu kot v okolici.

V Jugoslaviji 1720 tujih študentov

BEOGRAD, 21. — Po najnovejših podatkih študira trenutno v Jugoslaviji 1720 tujih študentov, od katerih prejema 1373 jugoslovanske štipendije. Največje število študentov je iz Azije, Afrike in latinskoameriških držav. Poleg komisije za kulturne stike z inozemstvom zveznega zavoda za mednarodno tehnično sodelovanje dodeljujejo inozemskim študentom štipendije Socialistična zveza, Zveza študentov, Zveza sindikatov, Zveza mladine, Izseljenska matica in posamezna podjetja. Največje število tujih študentov študira medicino in tehnične vede.

VERONA, 21. — Krvodajalci iz vse Italije so bodo zbrali 4. novembra na zborovanju v Veroni. Prišel bo tudi minister za zdravstvo Mariotti.

Rekordna turistična sezona

MÜNCHEN, 21. — Bavarski potovalni urad ABR (Amtliches Bayerisches Reisebüro) s svojim obširnim omrežjem 120 poslovalnic in zastopstev ugotavlja v svojem sumarnem pregledu letošnje pravkar minule glavne turistične sezone, da je bilo letošnje leto v turističnem pogledu rekordno. Po podatkih, ki jih je zbral potovalni urad ABR, so se suhozemna turistična potovanja letos povečala za 20 odst., potovanja po morju za 90 odst. in potovanja z letali celo za 120 odst. v primerjavi z lansko glavno turistično sezono.

Največ poletov bavarskih turističnih gostov z letali je bilo usmerjeno na španski sredozemski otok Malorco in na bolgarsko črnomorsko obalo, pri pomorskih potovanjih pa so bile v ospredju zanimanja predvsem obale Egejskega morja in njegovih otokov. Navzlic vsem pesimističnih napovedim se je tudi število potovanj v Italijo zvišalo za 15 odst. Prav tako so potovanja bavarskih turistov v Avstrijo, Jugoslavijo in Španijo letos zaznamovala občuten porast. Nadalje je porastlo tudi zanimanje za potovanja v vzhodnoevropske države, predvsem za sosednjo Češkoslovaško. Iz omenjenega sumarnega pregleda je tudi razvidno, da so letos bavarski turisti za svoja počitniška potovanja porabili povprečno znesek svojih enkratnih mesečnih prejemkov. Povečalo se je zanimanje zlasti za daljša in udobna potovanja.

V Buenos Airesu so pred dnevi s posebnimi puškami streljali solzilne bombe na demonstrante

MEDSEBOJNO OBRAČUNAVANJE

Ugrabljen v New Yorku gangster «Joe Bananas»

Povabljen je bil na posebno zaslišanje, kar pa so hoteli njegovi nasprotniki gotovo preprečiti

NEW YORK, 21. — «Ugledni» voditelji kriminala v ZDA tudi sami niso posebno varni, kot se je pravkar izkazalo, ko so preteklo noč ugrabili «Joeja Bananasa», ki se sicer imenuje Joseph Bonanno. Ugrabili so ga v elegantni Park Avenue v New Yorku, in sicer sta to opravila dva moška.

Joseph Bonanno, poznan tudi pod imeni Johnny Bananas, Johnny Bovente in Peppino Bonnanno, se je ponoči sprehajal s svojim odvetnikom Williamom Maloneyem po Park Avenue. Razpravljala sta o zaslišanju, na katero bi moral «Bananas» danes pred «veliko žirijo», kamor je bil za danes poklican. Očitno komu ni šlo v račun, da gre Bonanno na zaslišanje, zlasti, ker ni bilo mogoče vedeti, kaj bo pred žirijo govoril. Kot je povedal Maloney, sta se nenadoma iz neke stranske ulice pojavila dva atletska tipa s pištolo v rokah. Eden je poklical: «Joe, pridi! Poglavar hoče s teboj govoriti.» Istočasno se je že približal neki črn «Cadillac»; v Bonanno je brez ugovora sledil in «Cadillac» je z vso naglico odpeljal. Maloney je še hotel nekaj korakov teči, toda iz avtomobila je nekdo sprožil proti njemu strel, ki pa ni zadel.

Policije 16 vzhodnih držav (v ZDA) ter FBI so na delu, da bi kaj izsledili, toda še brez uspeha.

Bonanno, ki je prišel že l. 1924 ilegalno v ZDA, se je pozneje vrnil med priseljence, l. 1945 pa je postal ameriški državljan. Bil je neštetokrat aretiran toda še nikoli ni bil obsojen na najmanjšo zaporno kazen. Pred mnogimi leti je prevažal strojnice za gangsterja Al Caponeja, sedaj pa je bil uradno lastnik tovarne sirov «Our Cheese Colorado Company».

V svetu kriminala pa je bil Bonanno eden izmed članov «kolektivnega vodstva» organiziranega kriminala. Pravijo, da so «Joeja Bananasa» poklicali zato, da bi kaj povedal o nekakšnih načrtih za «vojno» v kriminalnih krogih. Gre za skupine v «Naši stvari» in za drugi dve tolpi. Eno (Anonimna družba za umore) vodi Carlo Gambino, drugo, ki ovladuje oblačilno industrijo, pa vodi Thomas «Finger Brown» Lucchese.

Ugrabitev Bonanna je spet spravila v ospredje problem kriminala v New Yorku. Zdelo se je, da se je nekoliko unesel po množični obsodbi članov tolpe Gallo. Od tistih, ki vodijo preiskavo, malokdo verjame, da bi dobili Bonanna še živega. Ko so pred dvema letoma ugrabili Tonyja Benderja, je popoldanski «Daily News» objavil naslov, v katerem je bil izražen značilen komentar: «Kje je Tony Bender? Vprašajte ribe!»

Papež v soboto v Montecassinu

CASSINO, 21. — Baziliko samostana Montecassino bo v soboto posvetil papež Pavel VI. Prispel bo s helikopterjem. Ves obisk bo trajal približno od 9. do 13. ure.

Začel se je proces proti dr. Nigrisoliju

BOLOGNA, 21. — Danes se je pričel proces proti dr. Carlu Nigrisoliju, 39-letnemu urologu, ki je obtožen, da je umoril svojo ženo, in sicer naj bi jo bil zastrupil s kurarom. Nigrisolija so priprli 15. marca 1963, ze drugi dan po ženini smrti.

Obtoženec, kot mu je dovoljeno, danes ni bil navzoč na razpravi; sedaj gre za uvodne formalnosti, ki se še ne tičejo zaslišavanja. Navzoča pa je bila Iris Azzali, s katero je imel Nigrisoli razmerje, čeprav ga je prosila, naj jo pusti na miru.

V imenu obrambe je danes govoril odv. Perroux iz Modene, ki se je zlasti znesel nad preiskovalnim sodnikom zaradi raznih dozdevnih nepravilnosti pri ravnanju z obtožencem. Potem sta govorila zastopnik zasebne stranke dr. Zaganelli in tožilec dr. Leoni, ki sta oba pobijala stališče odvetnika Perrouxa.

Starejšim športnikom je prav gotovo še dobro v spominu Placido Borel, nepozabni «Farfallino», član «Juventusa» in državne reprezentance (osemkrat). Igral je tudi v moštvu, ki je leta 1934 osvojilo svetovno prvenstvo. Tu pa ga vidimo na ladji «Leonardo Da Vinci» plovne družbe «Italia». Borel II (drugi iz družine, ki je postala slavna v nogometu) potuje v ZDA na kratke počitnice. Časnikarjem je izjavil, da hoče nekoliko videti, kako igrajo nogomet v Ameriki, obenem pa se želi srečati z nekaterimi bivšimi italijanskimi nogometaši, ki so sedaj trenerji italo-ameriških moštev. Potem bo šel še v Kanado, kjer številna moštva italijanskih emigrantov sodelujejo v nogometnem prvenstvu. «Farfallino» je še do konca pretekle prvenstvene sezone opravljal razne posle pri «Juventusu». Za športnike je znamenit njegov rekord 32 golov v eni sami prvenstveni sezoni, ki se je **držal vse** do nekaj let nazaj.

Uspešno zaključen II. TRAMAG v Padovi

V torek, 20. oktobra, se je v Padovi zaključila šestdnevna razstava notranjih prevozov in skladiščenja TRAMAG II. (Mostra dei Trasporti e del Magazzinaggio, 2. Edizione). V lanskem oktobru je bila prva edicija te razstave združena z drugo sorodno prireditvijo, in sicer z razstavo sredstev za upravljanje javnih storitev SEP; vodstvo padovanskega sejma pa je imelo za potrebno, da loči obe razstavi tako, da si bosta sledili izmenoma vsako drugo leto. Tako je letos organiziralo TRAMAG II., oktobra prihodnjega leta pa bo ponovno na vrsti razstava SEP.

Z obema razstavama v jesenskem času hoče padovanski sejem poudarjati svojo težnjo k čedalje večji in uspešnejši specializaciji. Kakor znano, je osrednja sejemska prireditev v Padovi mednarodna vzorčna prireditev, ki je po svojem ustroju povsem sorodna tržaškemu, milanskemu ali zagrebškemu sejmu. Danes pa je konkurenca med domačimi in mednarodnimi sejmi tako v Italiji kakor tudi drugod po svetu, dosegla že takšno ostrino, da upravičeno lahko trdimo, da so splošne sejemske prireditve, to so take, ki nimajo posebnih specializiranih obeležij, obsojene na neizbežen propad. Zato si organizatorji sejemskih prireditev prizadevajo, da bi glavne sile svojih organizacij usmerili na določena področja specializacije. To delajo v Milanu, v Bariju, pri nas v Trstu (tako na primer se tržaški velesejem oslanja čedalje bolj na razstavo klasičnega srednjeevropskega lesa ter na razstavo eksotičnih esenc), in tako tudi v Padovi. Poleg velike vzorčne prireditve z mednarodno udeležbo, organizirajo namreč še stalno razstavo motornih čolnov, nato imajo stalno razstavo novih in rabljenih rulot, ki so danes v modi zagotavljajo prireditelji iz leta v leto večji poslovni uspeh. Tudi vsakoletna padovanska razstava perutninarstva in zajčereje je že prodrla. V tej zvezi je namreč treba upoštevati, da se Padova nahaja sredi rodovitne ravnine, katere gospodarstvo se sicer opira vedno bolj na industrijo, pri tem pa pridno neguje tudi kmetijstvo in še posebej živinorejo. SEP in Tramag sta po vsem tem specializirani prireditvi, ki predstavljata dve smeri, v kateri si specializacija padovanskega sejma išče novih poti k uspehu.

Letošnji Tramag so odprli v prisotnosti državnega podtajnika na ministrstvu za industrijo in trgovino Vincenza Scarlatija. V krajšem nagovoru je predsednik velesejma odv. Luigi Merlin poudaril, da se je letošnji Tramag uspešno razvil iz lanske prireditve, tako kar se tiče zavzete razstavne površine, ki je zavzela sedem paviljonov za skupnih 25.000 kv. m, kakor tudi kar zadeva število razstavljavcev, ki je naraslo na 191. Med temi so bila zastopana tudi nekatera tuja podjetja, in sicer iz šest evropskih in izvenevropskih držav. Med največjimi razstavljavci naj navedemo podjetje Ameise Italiana, tvrdko F.lli Benzoini iz Ferrare, podjetje C.E.S.A.B. iz Bologne, rimsko Indumec, dalje družbo Oto Melara iz La Spezie, družbo S.I.P.M.A. iz Milana, podjetje Maschinenfabrik Deutschland A.G. iz Dortmunda, družbo F.A.T.A. iz Turina, organizacijo Dalmine-Innocenti iz Milana, in še celo vrsto znanih in manj pomembnih firm, ki so prikazale na razstavišču nenavadno bogat izbor dvigalnih naprav, vseh mogočih vozil za prevažanje tovorov v industrijskih obratih, montažnih polic in naprav za paletizacijo, traktorjev viličarjev, prenosnih trakov, itd.

Kakor vse specializirane sejemske prireditve, tako je privabil tudi TRAMAG II. med obiskovalci zlasti mnogo strokovnjakov iz notranjosti Italije in iz sosednih držav. Naprave si je ogledalo tudi veliko število podjetnikov. Že v začetku sejma je zanimanje za najnovejše dosežke s tega področja rodilo bogate sadove, saj so razstavljavci z zadovoljstvom lahko ugotovili, da se kljub gospodarski krizi v državi vendarle sklepajo kupčije, ki ne kažejo nebene bojazni, kar se tiče gospodarske prihodnosti. Precej naslednji dan po otvoritvi so bile namreč številne razstavljene naprave in vozila že prodane, prav tako pa so številni razstavljavci priznali, da imajo v žepu tudi obsežna naročila za naprej.

Za časa sejma so si v posebni dvorani sledili kongresi o najnovejših vprašanjih, ki zadevajo razvoj tehnike na področju notranjih industrijskih prevozov in na področju racionalnega skladiščenja blaga. Predavanjem italijanskih in tujih izvedencev je sledilo veliko število industrijcev in tehnikov. Prireditev se je nato zaključila z obsežnim programom tekmovanj med traktoristi in žerjavarji, na katerih so nastopili upravljalci iz vseh krajev Italije.

E. F.

knjige ~ gledališče ~ film ~ ples ~ glasba ~ slikarstvo

ARNOLD WESKER

KORENINE

(Pismo iz Ljubljane)

Odkar je pred tremi leti ljubljanska Drama dobila novo vodstvo (direktor Bojan Štih) je bilo, kot da bi bila čvrsta roka zavrtela kolo naše Talije za stoosemdeset stopinj. Videli smo vrsto velikih predstav, spoznali vrsto modernih avtorjev — skratka, z enim sunkom smo bili iztrgani iz našega dotedanjega provincialnega samozadovoljstva, ki je bilo dediščina naše predvojne majhnosti, ter bili vrženi v sredo sodobnega svetovnega dramskega dogajanja. Naše občinstvo je v vsakem pogledu pozitivno reagiralo na tako izpremembo smeri.

Koliko spadajo Weskerjeve Korenine v ta velikopotezni in drzno zamišljeni okvir, mi ni povsem jasno, razen če uprizoritev ni imela nekakšnega metaforičnega pomena. Arnolda Weskerja smatrajo za predstavnika sodobne idejne angleške drame. V Koreninah, ki so srednji del njegove trilogije, upodablja avtor brezupno zaostalost in omejenost nekaj družin angleških kmečkih delavcev, med katere pade Beaty, hči starih Bruantovih, kakor oslepljujoča raketa, da bi jih zdramila iz njihove otopelosti, kar se ji pa ne posreči. Tudi sama je, ali je bila, ena izmed njihovih, dokler se ni v Londonu srečala z Ronnyjem, enim od protagonistov dveh drugih dram iz te trilogije. Ronnyja sicer zaman čakajo — ne pride, ker se je medtem premislil, da bi se zaročil z Beaty —, toda Ronny je, čeprav neviden, skozi usta Beaty ves čas prisoten, dokler se dekle, ko je prejela odpovedno pismo, tudi duševno ne iztrže iz njegovega objema ter zaživi, osveščena, novo in samosvoje življenje.

Po pravici so opazili že angleški kritiki, da je snovi pravzaprav komaj za eno samo enodejanko. In res je mučno skozi tri dejanja poslušati vedno isto in ponavljajoče se omejeno pomenkovanje, ki ga skuša Beaty zaman pretrgati in preusmeriti v neko višjo, raven. Dialog se zdi, kot da je neposredno prepisan iz življenja. To je vsekakor znamenje avtorjeve dramatične nadarjenosti. Toda ne ogreje nas in nas ne razveseli. In Ronnyjeve ideje, ki jih neprestano poslušamo skozi usta njegove vdano uporne vernice Beaty? Ne prepričajo niti njenih otopelih sorodnikov niti nas. Zaključek drame, Beatyno osveščenje, je skoraj edini dramatično pretresljivi trenutek v igri.

In vendar smemo reči, da je delo do neke mere zanimivo in predvsem poučno. Za to gre zasluga v precejšnji meri prav igralcem, pri katerih se mora človek začuditi, s kakšno lahkoto so se znali vživeti v okoliš in karakterje teh majhnih, topih ter povsem vsakdanjih ljudi, ko so prej predstavljali like iz velikih dramskih opusov od Sartra in Camusa na tja do Osbornea, Albeeja, Dürenmatta, da o izvrstnem Kralju Learu ne govorim.

Režiser Miran Herzog je postavil igro s sigurnim prijemom na oder. Vseskozi je skušal zanesti življenje v to dolgočasje ter nas zainteresirati za usodo teh majhnih ljudi. Mislim pa, da ne bi bilo napak, če bi bil igro še nekoliko skrčil in zgostil. Posrečen je bil tudi izbor igralcev za posamezne vloge.

Tu je bila vrsta skrbno izdelanih in živih kreacij. Vika Grilova kot Jenny Beales, hčerka Bryantovih, in Janez Rohaček kot njen mož Jimmi: vsa potopljena v svoj majhen, vsakdanji svet, iz katerega se za nobeno ceno ne pustita zdramiti. Dve prepričljivi stvaritvi. Prav tako, morda še za stopnjo krepkeje karakterizirana Mila Kačičeva kot mati Bryantova, ter Jože Zupan kot njen mož, oče Bryant. V zadnjem dejanju nastopita še dva iz Bryantove družine: Frankie Bryant, sin, in njegova žena Pearl. Podala sta ju prav posrečeno Dušan Skedl in Helena Erjavčeva. Francè Presetnik je ustvaril v starem, zapitem Stanu Mannu krepak in z vseh strani živ karakter. Upravitelja kmetije Healeya je pogodeno igral Ivan Jerman, v kratki epizodi pa poštarja ustrezno Marjan Benedičič.

Osrednji lik igre, najmlajšega otroka Bryantovih, idejno razborito dekle Beaty je kreirala Ivanka Mežanova s temperamentom in osvajajočim zanosom. In če njeno napadalno prepričevanje staršev, brata in sestre ter njunih zakonskih drugov ni rodilo nobenega sadu — eden od redkih osupljivih prizorov je tisti, ko mati Bryantova zabije svojo zaneseno hčerko mimogrede v pravcato psihoanalitično inkvizicijo: «...Ko si mi rekla, da si ne dam nič dopovedati, si hotela reči, da je on (Ronny) rekel, da si ti ne daš nič dopovedati...» in v tem smislu naprej — je dal za dekle obisk pri starših in sorodnikih vendarle rezultat: osveščenje in osvoboditev od Ronnyja. Ta moment je Mežanova prepričljivo in čudovito zaigrala.

Kljub pomislekom, ki sem jih svočetka izrekel na račun izbora dela, pa je predstava vendarle zapustila dokajšen vtis predvsem zaradi žive in intenzivne igre sodelujočih.

VLADIMIR BARTOL

Dr. Kreft in prof. Filip Kalan sta predavala na Dunaju

DUNAJ, 21. — Na vabilo avstrijskega društva za literaturo sta književnika dr. Bratko Kreft in prof. Filip Kalan imela na Dunaju zelo uspešno predavanje, na katerem sta seznanila poslušalce s slovensko prozo in z razvojem slovenske poezije. Predavanje je bilo ilustrirano med drugim s stihi Srečka Kosovela, Mateja Bora, Janeza Menarta, Gregorja Strniše, Edvarda Kocbeka in drugih. Spoznavanje s slovensko literaturo bo v kratkem dopolnjeno s predavanjem o slovenski drami.

Danes v Rimu prva evropska uprizoritev Millerjeve drame «Po padcu»

RIM, 21. — V četrtek zvečer bo v gledališču Teatro Eliseo skupina Giorgio Albertazzi-Anna Proclemer z Monico Vitti in s Francom Zeffirellijem kot režiserjem ter s sodelovanjem Stalnega gledališča iz Genove uprizorila dramo «Po padcu» ameriškega dramatika Arthura Millerja. To bo prva evropska uprizoritev tega dela.

Umrla sta glasbenika Casagrande in Liviabella

NOVARA, 21. — *Danes dopoldne je umrl dirigent Alessandro Casagrande v bolnišnici v Novari. Imel je komaj 42 let. Bil je ravnatelj glasbenega inštituta «Briccialdi» v Terniju ter je imel za seboj že znaten opus simfoničnih skladb, ki so si pridobile ugled v Italiji in inozemstvu. Njegovo delo «L'uccello sacro» so izvajali v pariški Operi. Njegova zasluga pa je tudi, da je med starimi rokopisi našel Pergolesijev rokopis glasbe za 121. psalm.*

V Bologni pa je danes umrl skladatelj Lino Liviabella. Rodil se je leta 1902 v Macerati, bil je učenec Ottorina Respighija in je diplomiral v Rimu (klavir, orgle, kompozicija). Učil je v Benetkah in Bologni ter vodil glasbena liceja v Pesaru in Parmi. Od lani je bil ravnatelj konservatorija «Martini» v Bologni. Komponiral je simfonično in komorno glasbo, balet in opero «Antigono» (1942), ki so jo uprizorili pred leti v Bologni.

Pri UNESCO razstava nubijskih spomenikov

PARIZ, 21. — *V palači UNESCO so odprli razstavo, ki je posvečena nubijskim spomenikom, ki bi jih radi ohranili. Na otvoritvi so bili navzoči René Maheu, predsednik organizacije, dr. Sarwat Okasha, predsednik delegacije ZAR, ter sudanski prosvetni minister general Mohamed Talaat Farid. Na razstavi so številne fotografije spomenikov v Nubiji ter fresk, ki jih je v Farasu v Sudanu odkrila neka japonska arheološka odprava. Plastično pa je prikazan del doline Nila, ki bo poplavljen, ko bo zgrajen jez pri Asuanu.*

«Lingua nostra»

V septembrski številki revije «Lingua nostra», ki jo izdaja založba Sansoni v Firencah, sodelujejo I. Baldelli (Un giuramento del 928), A. E. Quaglio (Parole del Boccaccio), L. Ciulich (Sulla grafia di Michelangelo), M. David (La lingua della psicanalisi nella cultura italiana), A. Magnano (Il vaio, ieri e oggi); z manjšimi prispevki pa še Gianni Calderoni, Giovanni Alessio, Francesco Rodolico ter z recenzijami Manlio Cortelazzo in drugi. Revijo urejujejo univerzitetni profesorji B. Migliorini in G. Devoto iz Firenc ter G. Folena iz Padove. Revija obenem napoveduje, da bo s prihodnjim snopičem zaključila 26 let življenja revije ter XXV letnik.

* *

Curd Jurgens se bo prihodnje leto povrnil k dunajskemu Burgtheatru, kjer je dosegel svoje prve pomembne umetniške uspehe.

Abbe Lane, ki se je ločila od Xaviera Cugata, se še naprej uspešno udejstvuje na odrih. Kaže, da se bo poročila s Perryjem Fettom. (Na sliki v svoji sobici v nekem newyorškem gledališču pred nastopom.)

ŠALA Z BABICO

ČETRTKOVA ČRTICA

Ko je vzela pismo iz nabiralnika, je Flame videla, da je od tašče. Odprla ga je, prečitala pa le nekaj vrstic.

«Ali bi bili tako ljubeznivi», je pisala gospa Diana Kastle, «da bi me obiskali danes ob šestih zvečer? Pripeljite s seboj tudi Alico.»

Ko je pismo prečitala, se je Flame vprašala, kaj ta čarovnica od nje sploh hoče? Nato se je spomnila, da ji je bil odvetnik obljubil, da bo starki pisal nekaj pisem, da bi jo prepričal, da mora svoji snahi in vnukinji finančno pomagati. Doslej je bila starka jezna in ji po sinovi smrti ni odpustila — kot sicer niti njemu, ker se je oženil z dekletom, ki ni pripadalo razredu njih družine.

Ko je počasi odprla vrata stanovanja, je Flame videla, da otrok še spi. Hčerka se je zdela kot odvržena lutka

Flame jo je stresla. Deklica se je zdrznila in takoj začela jokati. Ker je bila slabe volje, je Flame siknila skozi zobe:

— Če prenehaš jokati, ti bom povedala nekaj lepega. Nocoj bova šli na obisk v najlepši del mesta. Odšli bova na poseben obisk.

— Kje pa je to? — je skozi jok vprašala Alice.

— Odšli bova v neko bogato hišo v Park-aveniji. Veš, kje je to?

— Ne.

— Vseeno. Tam boš gotovo dobila kaj dobrega. Zato se takoj umij, obleci si najlepšo obleko in vzemi s seboj svojo lepo modro torbico.

Ko je čakala na hčerko, je Flame razmišljala o pismu, starki in o onem dnevu, ko jo je Leonard prvič odpeljal na svoj dom. Že v istem trenutku jo je starka zasovražila. V začetku Flame ni verjela, da bo starka razdedinila sina zato, ker se je oženil s plesalko. Toda starka je to takoj storila. Tudi rojstvo deklice ni omehčalo njenega srca. Flame jo je zaradi tega sovražila. Zakaj ni bila ona v tistem nesrečnem vlaku, ko je pri trčenju Leonard umrl!

Ko si je nadela svoj skromni nakit, se ji je v glavi rodila misel. Nakit je bil skromen, beden celo v primerjavi z onim, ki ga je imela starka. Samo en kos starkinega nakita bi bil prehranil njo in Alico za več let. Zamižala je in se spominjala tašči-ne sobe — garderobe, ki je bila na koncu dolgega hodnika, soba z dragoceno veliko skrinjico za nakit ter posameznimi kosi nakita, ki so nemarno ležali po vsej mizi.

— Alice! — je poklicala. — Alice, pridi za trenutek sem, prosim te.

Deklica je pritekla s prstom v ustih. S kratkim zamahom jo je Flame udarila po roki in ji začela govoriti:

— Poklicala sem te, zaradi neke šale. Sedaj ti bom povedala, kako jo bova izpeljali.

Ker je bila Alice neodločna, jo je Flame pritegnila k sebi in ji začela šepetaje govoriti: — Ko bova prispeli na dom stare, bogate gospe, se bom jaz z njo pogovarjala. Vem pa, da ti to ne rada poslušaš, o čem se pogovarjajo starejši ljudje. Ti se boš zato sprehodila po stanovanju. Odšla boš tja dol, po dolgem hodniku. Me razumeš?

Deklica je pokimala z glavo.

— Ko boš prispela do konca hodnika, boš videla majhno sobo. V njej je velika omara z ogledalom, kakršna je mamina, in mnogo lepih stvari je na njej. In veš kaj boš nato storila?

Ker je bila deklica še vedno neodločna, je Flame nadaljevala:

— Kar sama ti bom povedala, kaj boš storila. Vzela boš enega od lepih bleščečih predmetov. Tistega pač, ki se ti bo zdel najbolj bleščeč. To je lahko zapestnica, prstan, broša, ali kaj podobnega. No, to boš storila. In ta predmet boš dala v svojo modro torbico in se vrnila nato v sobo, v kateri bom jaz s taro žensko. Seveda ne boš o tem spregovorila niti besedice. Si razumela?

— Prav... — je zamrmrala Alice.

— Ti si moja velika in pametna deklica... — ji je še rekla mati in jo poljubila na lice. — «Moja velika in pametna deklica.»

•••

Ko je Flame stopila z deklico v hišo, je opazila, da se v njej ni prav nič spremenilo od njenega zadnjega obiska. Ko pa je videla taščo, je opazila, da se je starka močno spremenila. Njeni gibi so bili počasni, roke pa so se ji tresle. Takoj je starka sedla v naslanjač in povabila snaho, naj sede njej nasproti.

— Prejela sem pisma vašega odvetnika. Ta pisma so nepotrebna. In zato mu povejte, naj mi jih ne piše več. Moj odvetnik me je prepričal, da nimate nikakršnih zakonskih pravic, da bi kar koli od mene zahtevali.

— Potemtakem, če vi menite...» — jo je ustavila Flame.

— No, prosim vas! — jo je prekinila starka. — Nisem vas poklicala, da bi se prepirali. — Nato je pogledala Alico in vprašala: — Je vedno tako sramežljiva?

— Ali bi se smela malo sprehoditi? — je vprašala Flame.

Starka je pokimala in deklici rekla: «Delaj, kar se ti zljubi, Alice. V tej hiši ni ničesar, kar bi mogla razbiti, ničesar, po čemer bi mi bilo žal, Igraj se otrok...

Alice je pogledala mater in odšla na hodnik. Trdno je stiskala svojo modro torbico. Ko sta ostali sami, je starka nadaljevala:

— Otrok je popolnoma podoben Leonardu...

— Kaj pa ste pričakovali?

Starka se je blago nasmehnila in odgovorila: — Upala sem, da se bova pomenili na drugačen način. Nisem vas poklicala, da bi odpirali stare rane. Vse je končano in sedaj se je vse spremenilo.

— Kako to mislite?

— Kmalu po Leonardovi nesreči sem imela srčni napad. Potem sem se povsem umaknila v mirno življenje. Imela sem veliko časa za razmišljanje. Za Leonarda ne morem storiti ničesar več, razen da mu vse odpustim. To sem pa že zdavnaj storila. Edino, kar še lahko storim, morem storiti za njegovo ženo in otroka.

— Kako, kaj? Ne razumem...

— Pripričana sem, da veste za mojo oporoko. Preden ste stopili v življenje mojega sina, je bil on moj edini dedič. Ko me ni poslušal, sem ga razdedinila. Toda sedaj bi ne želela pustiti za seboj grenkih spominov in hotela bi otroku svojega sina zagotoviti bodočnost. Zato bom nocoj, po vajinem obisku, poklicala k sebi svojega odvetnika, ker hočem oporoko spremeniti

Flame se je trdno prijela za naslonjalo stolice. Starka je opazila, da je snaha razburjena. Blago se ji je nasmehnila in nadaljevala:

— Večino mojega premoženja boste dobili vi in vaša hčerka. Bogati boste do konca življenja. In morda se boste nekoč znašli pred istim vprašanjem, pred kakršnim sem se jaz, če se v življenju Alice pojavi lep moški, vendar lovec na dediščino. Tedaj se me boste spomnili.

Nato je starka vstala. — Odpočiti se moram. Prosim vas, pokličite malo...

— Alice! — je poklicala Flame in hkrati stopila proti hodniku.

Alice je pritekla, prestrašno gledala na okrog

— Si že tu... — je rekla blago. — Čas je, da greva. Reci gospej Kastle «lahko noč».

•••

Na dom sta se vrnili s taksijem. Flame ni več mislila na drobne stroške. Ko je stopila v stanovanje, je prižgala televizor in začela ob glasbi plesati. Končno se ji je sreča nasmehnila. Kmalu je zazvonil telefon. Z druge strani se je slišal glas dr. Pirsa. Ko se je predstavil in povedal, da je zdravnik gospe Kastle, je nadaljeval: — Vem, da ste vi njena edina sorodnica, in zato moram vam sporočiti neugodno vest. Takoj po vašem odhodu je imela starka srčni napad. Ko sem prispel, je bilo že prepozno.

— Kaj? Hočete reči, da je umrla?

— Da. Pustil sem ji pilule nitroglicerina, toda ona jih ni vzela. Ne vem zakaj jih ni vzela. Morda se je vse to zgodilo preveč naglo in nepričakovano...

— Alice! — Se je Flame zadrla, kolikor je mogla, — Torbico, pokaži mi torbico!

Nato jo je videla na mizi, jo odprla in iztresla na mizo vse, kar je bilo v njej. Iz nje je padlo nekaj bleščečega. Nekoliko večja zlata skrinjica, v kateri je starka imela svoja zdravila. Skrinjica je bila dragocena. V njej so bile starkine pilule.

HENRY SLESAR

— E znaš, Jakec, zdej je pej prou za bet u skrbeh. Ke zdej je šou ta zadnji od velike trojke.

— Kašne trojke?

— Ma tiste pej, ke je bla skori ku ana garancija, de ta svet ne bo naredu nobene naumnosti, de ne bo naredu harakiri sez atomsko bombo.

— Pej kadu je biu ta trojka?

— Ma kaku, de ne znaš? Ma Kenedi, Janez triindvajsti jn Hruščov. Ta prvega so končali amerikanski rasisti jn fašisti, ta drugi je umrou sam od sebe jn ta tretji, Hruščov, je šou zdej. Jn taku ni nobenga več. Jn ku znamnje, de smo pršli u druge cajte, so še Kitajci spestili u left svojo atomsko bombo.

— Ma usni pravejo, de so nardili atomsko bombo zastran merà, zatu de ne bo vojske!

— E, dragi moj, pr diplomaciji ano se reče, drugo se dela. Sej tudi od Hruščova pravejo, de je šou zastran starosti jn bolezni. Ma kadu verje? Sej videš, de zdej, ke je šou, zdej so mi tudi njemi najdli vse sort falerjev. De ni jemu krejance, de je dajau lepe službe svoji žlahti, de je zase delau kult osebnosti, de je delau po svoji glavi jn de ni poslušau nobenga več, de je kriv, de Rusja malo prdela, de je mogla kepavat moko u Ameriki jn vse sorte.

— Ma kej se te ne zdi naumno, očitat Hruščovi grehe, stare vre nekej let? Jn kej mu nišo do zdej zmiram ploskali, kadar je delau tiste naumnosti, ku pravejo uani? Jn kej jemajo zdej reč Rusi? Kadar je šou Stalin, so rekli, de je biu lump. Zdaj pravejo od Hruščova, de je biu narmejn šempjo! Ma kadu dela večjo antikomunistično propagando ku uani? Ma so res šempjasti? Sej be ga lahko sprauli u penzjon, če so glih teli, ma ga ni blo prou neč treba še mazat. Jn jest rečem pej, de je uan dosti naredu za mir!

— Se zna! Ma zdej je prou videt, de povsod prhajajo na vrh ledje, ke so forte nevarni. Vidi ke tudi u tistem koncili u Rimi se nekam čudno mejša. Tudi tam jemajo ku ano levo krilo, desno krilo, center, kariste, morotejce, dorotejce...

— Zdej so nardili ani škofje ku an memorandum na papeža...

— Eh, memorandumi, dragi moj! Spounse samo tistga londonskega!

— Ben, so nardili an memorandum, kamer ke pravejo, de ćejo, de jema koncil svojo velavo jn de be jemeli narvečjo oblast vsi škofi vkep jn ne samo papež jn de ćejo, de gre koncil naprej jn ne, de se ga ustave, koker be teli nekateri jn de more prit na dnevni red tudi tu, kaku se bo Cerku ravnala u današnjem modernem sveti jn še tolko drugeh reči jn tudi, de more bet še četrto zasedanje, zatu de bojo končali vse, kar so jemeli od začetka u misleh.

— Ja, je prou videt taku, koker de be kašni teli ta koncil nečko likvidirat. Zatu ke zgleda, de tisti bol konservativni nečejo, de be se kej spremenilo jn de be cstalo vse pr starem jn zatu jeh ta koncil forte šekira, zatu ke so pršli zraven govort ani škofi z drugeh dežel, ke jemajo še preci drgačne ideje koker rimska kurja.

— Dragi moj, jest se večkrat spounem, ke so ani konservativni cerkveni krogi govorili, de bo treba aneh dvajsti, trideset let, prej ku se bo vse popraulo, kar je Janez triindvajsti frderbau! Jn zgleda, de ani že poskušajo tu «popraulanje».

— Ma znaš, de se tudi meni zdi, de je taku! Ma intanto, de ti povem nekej od športa: zlato madajo za maratonski tek je dobu an Abesinc. Jn ne miga za malo. Je teku štirdeset kilometrov jn še nekej čez. Jn je teku bus.

— Ma vidi na! De so Abesinci taku pridni za teč! Jest sm zmiri jemu u misleh druge!

modni kotiček

Svojevrstne novosti tako imenovane visoke mode

Hlače tudi za večerne priložnosti - Bogata krzna za podlogo - Smokingi iz raznobarvnih svil in telovniki iz krzna

«Visoka moda» je nekaj takega, kar lahko samo gledamo, občudujemo ali kritiziramo, toda česar si prav gotovo ne bomo mogle privoščiti in nositi. Pa vendar smo ženske radovedne, kaj si «visoka moda» novega izmisli, kakšne nove ideje iznajde za svoje bogate klientke in s kakšnimi ekstravagantnostmi jih «okrasi».

No, le poslušajte nekaj teh novosti, ki so se sicer v modnih časopisih pojavile, a se med širokimi ženskimi množicami prav verjetno nikoli ne bodo uveljavile.

Predvsem hlače. In tu ne gre za hlače, ki bi jih imele pri športu ali za slabo vreme. Ne — na takšne hlače smo se že kar privadile ter se zanje celo navdušujemo, če je seveda ženska postava zanje primerna. V mislih imamo hlače, ki so si jih modni ustvarjalci izmislili za vse mogoče priložnosti — tudi večerne.

Pariški, pa tudi italijanski modni časopisi so izšli z vrsto takšnih zamislic, da človek res ne ve, če bi se jim smejal ali pa bi se držal resno. Videle smo na primer popoldanske obleke, ki jih sestavlja nekakšna tunika — spredaj tako odprta, da se vidijo hlače, ki segajo do kolen in ki so, ali nekoliko ohlapne (tako, da nas spominjajo na orientalske), ali pa tudi zelo ozke. Takih variacij za popoldanske obleke je nič koliko. Če je na primer gornji del obleke zaprt, potem so hlače toliko daljše, da gledajo izpod roba obleke.

Še bolj smešne in še bolj čudnih oblik so hlače za večerne priložnosti, oziroma hlače, ki spremljajo večerno toaleto. Ta je lahko pravzaprav krojena kot tuta, to se pravi, da jo sestavljata le životek in pa dolge hlače, ki so zopet lahko zelo tesne, pa tudi po orientalskem načinu zelo široke ter stisnjene le v gležnju. Lahko pa ima tudi večerna obleka dva dela in sicer gornji del, ki je zelo bogat in širok, in pa dolge hlače, ki pa se morajo na vsak način videti.

Torej vidite, da modnim ustvarjalcem «idej» ni manjkalo. No, tu pa se njihove «ideje» še ne končajo. Videle smo, na primer, vrsto kril, napravljenih iz najbolj dragocenih krzen, kot so na primer vizon, breitschwanz itd. K takšnim krilom, ki jih modni ustvarjalci svetujejo h kratkim jopicam iz volnenega blaga, ali pa h krznenim plaščem, toda iz drugačnega krzna, se morajo seveda nositi bluze in jopice iz tako dragih tkanin, da bi si me za njihovo ceno lahko izpopolnile kar vso našo jesensko in zimsko garderobo. In ker bogatim klientkam denarja ne primanjkuje, so si modni ustvarjalci izmislili, da jim pripravijo tudi takšne zimske plašče, ki bodo podloženi ne samo s toplim, temveč predvsem z zelo dragocenim krznom.

In kaj reči o nogavicah, ki naj bi jih nosile za večerne priložnosti, in ki so jih modni ustvarjalci okrasili z raznimi umetnimi, pa tudi pravimi dragulji in s prav tako večernimi čevlji, ki imajo peto posuto s takšnimi okraski?

No, da bi se moški ne čutili preveč «zapostavljene», so jim modni ustvarjalci pripravili tako pisano zbirko večernih smokingov in oblek, ki so vseh mogočih barv, le črni ne. Najbolj pogumni bodo lahko nosili tudi smokinge iz rožnatega brokata ali druge vzorčaste svile. Posebnost so tudi telovniki, ki bodo tudi pri moških lahko iz krzna in to po možnosti iz zelo dragocenega.

Če omenimo še zelo pisane in raznovrstne oblike klobukov, ki naj bi jih to zimo nosile, potem lahko z opisovanjem novosti «visoke mode» v glavnem zaključimo. Radovedne smo le, koliko žensk si bo vse te «novosti» lahko privoščilo, oziroma, koliko bo takih, ki bodo imele tako malo okusa, da se bodo samo «visoki modi» na čast tako ošemile.

V ženski modi so postale hlače eden nujnih kosov, seveda, če je postava za to primerna. Kaj lepšega za izlet, kopanje in za v bribe! Toda hlače prehajajo tudi v zahtevnejšo, večerno garderobo. Za sedaj pa le pri tako imenovani «visoki modi».

VDOVA TIPPIT EKONOMSKO VARNA

DALLAS, 21. — Gospa Tippit, vdova po pokojnem policaju, ki je bil umorjen, ko je hotel aretirati Harveya Oswalda, za katerega pravijo, da je umoril predsednika Kennedyja, je včeraj dobila nakazilo v znesku 312.916 dolarjev, kar je v naši valuti okoli 194 milijonov, kolikor so zbrali v javni nabiralni akciji. Poleg tega so na podoben način nabrali že 330 tisoč 946 dolarjev, odnosno 210 milijonov lir, za njene otroke, odnosno sirote umorjenega policaja.

ŠE AKTUALNI VTISI EVROPEJCA NA POTI SKOZI AMERIŠKI JUG

Dvesto belih delavcev sedi v menzi dva črnca pred vrati

Mestece je majhno in tipično ameriško - Loči pa se v sovraštvu - «Duhoviti» župan in «odločni» hotelir «S strojnico bi šel na črnca» - Čudno prijateljstvo

Župan Filadelfie v državi Mississippi, za katerega pravijo, da je duhovit, je na vprašanje, kaj bi storila njegova policija, če bi belopolti lastnik nekega javnega lokala izganjal iz svojega lokala črnca, odgovoril, da bi mu črnca pomagala izgnati. Da bi se res zgodilo tako, nam kaže gornja slika, kjer vidimo, kako so belopolti policaji ravnali s črnci, ko so ti zahtevali svoje pravice v Harlemu.

Ameriški črnec pastor Martin Luther King je pred dnevi dobil visoko priznanje — Nobelovo nagrado za mir. Milijoni in milijoni televizijskih gledalcev se že ves čas olimpijskih iger v Tokiu navdušujejo nad izrednimi uspehi ameriških atletov, med katerimi je veliko črncev. In kljub tem dejstvom smo v nekaterih, na srečo vedno redkejših predelih ZDA še vedno priča vzdušju, ki ga je neki evropski novinar zabeležil takole:

Mestece Filadelfia v državi Mississippi je podobno tisočem drugim majhnim mestecem velike Amerike. Toda ne v vsem, kajti Filadelfia v državi Mississippi živi v vzdušju terorja. Od 5.500 prebivalcev jih je 1.800, za katere ni blagostanja in enakosti, kajti teh 1.800 oseb nima «primerne» polti. V Filadelfiji so tajne in tudi netajne organizacije, ki so bolj močne od ameriškega senata in od samega ameriškega predsednika.

Tu zakon o državljanskih pravicah ni imel drugega učinka kot še poostriti mržnjo belopoltih ljudi do črncev. In Filadelfia, kot po čudnem naključju, kot v ironiji usode pomeni v svojem prvotnem smislu «mesto bratske ljubezni». V njej pa živi mržnja in srd, sovraštvo in strah.

Belopolti meščani se pod vplivom dobro znanih ljudi bojijo novega zakona o državljanskih pravicah, ker da jim bo ta odvzel nadoblast nad črnci. Črnopolti del prebivalstva pa se hkrati boji, javno terjati svoje pravice. V Filadelfii živi 5.500 ljudi in točno 1.800 jih je črncev. Mestni četrti, kjer žive črnci, pravijo «četrt neodvisnosti». In v tej četrti ulice niso asfaltirane in v deževnih dneh se pogrezajo noge v blato do gležnjev, čez gležnje, skoraj do kolen. V središču mesteca, v četrti belcev, pa so ulice lepe in čiste, hiše bogate.

Morda je to ameriško mestece najbolj tipično zaradi popolne ločitve, ki vlada med belopoltimi in temnopoltimi meščani.

Kakor je bilo zapisano, so 21. junija letos izginili iz zaporov v tem mestecu trije mladeniči, ki so hoteli pomagati črncem, da bi prišli do svojih pravic. Aretirali so jih zaradi tega, ker da so kršili cestni zakon, da so z avtomobilom prenaglo vozili. Nekaj dni po njihovem izginotju iz zapora, so njihova trupla našli nedaleč od kraja, kjer je bil sežgan tudi njihov avtomobil.

V zaporu so jih pridržali vse do tedaj, dokler ni v zapor prišla skupina «killerjev», da bi jih spravila s sveta.

Belopolti meščani Filadelfie trdijo, da hočejo živeti tako, kot so živeli doslej. Trudijo se, kolikor je v njihovih močeh, da bi se v življenju temnopoltih someščanov nič ne spremenilo. Zakon o državljanskih pravicah, ki ga je 2. julija letos podpisal Johnson, jim je ostal «v želodcu». Novi zakon namreč daje črncem pravico do svobodnega vstopa v vsako restavracijo, v vsako kinematografsko dvorano, na vsako športno igrišče, skratka daje črnopoltemu državljanu pravice, ki jih ima belopolti državljan.

V Filadelfii pa belopolti meščani kar javno zatrjujejo: «Pri nas črnec ne bo nikoli enakovreden belopoltemu meščanu!» To je mnenje, ki ga proglašajo posamezniki; to je mnenje osemnajstih klubov, kolikor jih je v mestu; to zatrjujejo vse belopolte ženske Filadelfie.

Jack Tanville je eden najbolj vidnih meščanov. Njegov časopis vsak teden objavi med drugim: «Imamo svoj način gledanja in sedaj bi morali ta svoj način gledanja spremeniti tudi glede državljanskih pravic. Tisti tam gor s severa bi hoteli sedaj vse postaviti na glavo. Kdo ve, kaj bi eni v New Yorku rekli, če bi jih mi hoteli učiti, kako morajo živeti. Ne, mi našega načina življenja ne bomo spremenili!»

«Odločni» Tanville pa tudi zatrjuje, da ima med uglednimi črnci prijatelje, toda aže sami se zavedajo — pravi dobesedno — da bi ne mogli nikoli sesti k mizi, za katero sedim jaz, da bi ne mogli nikoli stopiti v mojo sobo». Seveda so to res edinstveni «prijateljski odnosi» na svetu.

Lastnik hotela «Benvolta» Franck Philips je na vprašanje, kaj bi storil, če bi stopil črnec v njegov hotel, brez obotavljanja odgovoril:

«Bodite brez skrbi. Noben črnec si ne bi drznil stopiti v moje prostore.»

«Kaj pa, če bi se ‚predrznil'?»

«Predvsem bi mu vse moje osebje zaprlo vrata pred nosom. In če bi se po naključju že znašel v hotelu, bi ga vrgel skozi druga vrata na ulico.»

«Toda, kaj pravzaprav imate proti črncem?»

«No, žive kot živali. Svoje goste si izbiram sam. Po mojem mnenju je predsednik Johnson začel z enakimi metodami, kot je delala gestapo.»

In je dodal:

«Barry Goldwater bi bil dober predsednik in dober podpredsednik bi mogel biti George Wallace. Oba sta proti tem državljanskim pravicam. To sta moža, ki sta nam potrebna.»

Strežnica Doroty, ki je zaposlena v hotelu Tanville, pa je rekla: «Ne zmenim se za zakon niti za črnce. Postregla bi črncu, če bi mi to gospodar ukazal. Toda tudi, če bi mi tega ne ukazal.»

Nova tovarna električnih gospodinjskih strojev šteje 200 delavcev, od katerih ni niti eden visokokvalificirana moč. V podjetju sta zaposlena samo dva črnca. Njuno delo je — pometanje tovarne. Belopolti delavci menijo, da ni noben črnec sposoben za zahtevnejše delo. Belopolti delavci se hranijo v tovarniški menzi, črnca pa pred vrati.

Za župana menijo, da je zelo duhovit človek. Ta je rekel:

«Sprašujete me, kaj bi storila policija, če bi lastnik neke restavracije pognal črnca iz svojega lokala? Samo ob sebi se razume, da bi pomagala. Sicer nismo proti izboljšanju življenjske ravni črncev. Oni si lahko tudi postavijo najboljše hotele, najboljše restavracije, seveda, če se najde kdo, ki bi bil pripravljen, jim hotel ali restavracijo zgraditi. Doslej pa ni še nikomur padlo na um, da bi se kaj takšnega lotil.»

V Tuscaluzi, mestecu, ki je podobno Filadelfii, živi človek, čigar ime pomeni strah in trepet za vse ameriške črnce. Je to Robert M. Schelton, šef tajne organizacije Ku-Klux-Klan. «S strojnico bi pognal s svojega doma vsakega črnca, ki bi se upal vstopiti» — je rekel načelnik organizacije, ki samo v Alabami šteje 500 volilnih sedežev.

Toda takšno stanje je le paradoks, ki ga srečujemo v Filadelfii in v nekaterih drugih krajih ZDA, kajti naraščajočega prestiža črncev v ZDA ne bo nihče ustavil. Črnci imajo večno več šolanih ljudi, imajo svoje univerze, odlične pesnike, odlične pevce, skladatelje, izumitelje, zdravnike, inženirje, pisatelje. Čeprav izhajajo iz siromašnih plasti, saj so bili še pred nekaj desetletji sužnji, se ti črnci naglo dvigajo, in to na račun velikih žrtev, lastnih žrtev. Seveda v Filadelfii malomeščanski belopolti pigmejci tega ne upoštevajo, nočejo upoštevati, ker nočejo gledati realnosti v obraz. So pač za stopnjo, krepko stopnjo izpod črncev.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

RAZSTAVA V DVEH DELIH V UMETNIŠKEM KROŽKU

Za proslavitev osemdesetletnice obstoja Umetniškega krožka v Trstu, ki nosi po njega pobudniku danes bolj znani podnaslov «Galerija Antonio Lonza», so letam priredili veliko razstavo, ki bo trajala v dveh izmenah od 10.X. do 4.XI. Popularni tržaški slikar in kritik Cesare Sofianopulo podčrtuje v klenem uvodu kataloga, da se ni storila nikaka krivica, ako se tu predstavlja tudi kako manj uspelo delo, ker je pač bil začetni namen krožka, združevati slikarje in ljubitelje slikarstva.

Ta razgledani mojster stare šole je tudi častni podpredsednik krožka, ki nam ga zato predstavlja na osrednjem mestu z odličnim portretom v duhu resničnostnega upodabljanja muenchenske šole. Njegovi veščini Maria Sofianopulo s portretom «Piere» seveda še ne more biti kos pri svoji mladosti. Ugodnejše je razmerje med antitetično ustvarjajočim dedom in vnukinjo, kot sta to Ottone Griselli, ki ostaja zvest barvno razgibanim pokrajinam ekspresionističnega impresionizma, dočim Giuliana res uspešno posega v abstraktnost, primerno svoji dobi.

Izmed 76 razstavljavcev, katerih dela so tokrat dobro izbrana, pač v tem kratkem pregledu lahko le nekatere bežno navedemo. Zato priporočamo raje, naj si bralci razstavo ogledajo. Kljub temu ne moremo mimo tega, ne da bi omenili Ariosijevo oglejsko lončevino, Bressanuttijevo natančnost opazovanja Ulice Crocefisso, vedno odličnih Castagnevih kipov, zlasti tričetrtinski profil mladenke v reliefu, ki spominja na klasične mojstre.

Pohvaliti moramo sodobnost slike Videmčana Giaiottija in napredovanje Kaucicha in Mazzolenija, nadalje res umetniške portrete Aglaije Papa in tiste svobodnejše Pavana, nadalje Pentasuglijeve bakrene izbočeninke, preveč skromnega Bruna Rivo, ki je zadnjič imel tu le risbo, a sedaj v olju prikazuje svojo bogato slikarsko kulturo, o kateri lahko govorimo v kiparskem smislu tudi pri Teodoru Russu. Alfabetno zaključimo z omembo prefinjenega profila glave v mavcu Bruna Zeperja.

Z enim samim takim stavkom oceniti to razstavo bi bil res rekord, ki pa ga ne zaslužimo, ker smo pozabili na zračno-hladne pokrajine Visintinija, na gosta Verdellijeva in Sciortinijeva olja, Sentierijevo informalno sliko, Sallustijev skupinski portret in še na marsikaj, kar pa nam bo mogoče drugič dodati, ker bodo skoraj vsi sedanji razstavljavci razstavljali tudi na naslednji izmeni med 21.X. in 4.XI.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poklicati boste morali koga na pomoč, kajti sami ne boste zmogli vsega. V družini načrtovanje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Danes si lahko prevzamete tudi zahtevnejšo nalogo. Navdušenje nad nekom bo splahnelo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Novi predlogi, nove ponudbe, toda brez večjega uspeha. V družini bo zavladalo prijetnejše razpoloženje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaš uspeh bo odvisen od nekega nepričakovanega dogodka. Z odkritosrčnostjo boste ublažili napetost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Uspeli boste le, če se boste na delo primerno pripravili. Srečen razvoj v neki družinski motnji.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Držite se dela odnosno službe in ne iščite novih poti. Razumevanje neke osebe vas bo navdušilo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) V popoldanskih urah se boste ubijali z nerazumevanjem sodelavcev. Prijetno vzdušje v družinskem krogu.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Cincanje in zavlačevanje ne bo privedlo nikamor. Zavihajte rokave. Preveč ponosa, ki ga drugi ne razumejo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nepredvideni dogodki bi znali vplivati na potek dogodkov. Optimizem in zaupanje v okolico.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Iniciativnost ne bo dovolj. Treba bo tudi delo opraviti. Več objektivnosti in vse bo šlo prav.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Računajte z dobro voljo sodelavcev, ker sami ne boste spravili dela pod streho. Ne nasedajte podtikanjem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ohranite mirno kri, čeprav vas bo kaj spravilo v slabo voljo. V družini boste razpravljali o domačih finančnih zadevah.

RADIO TV ELE VIZIJA

ČETRTEK, 22. OKTOBRA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Naš juke-box; 12.15 Zgodovinske zanimivosti; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester p.v. Guida Cergolija; 17.20 Lahka glasba; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Kantate in oratoriji; 18.50 Trobentača A. Farmer in M. Ferguson; 19.15 Širimo obzorja; nato Lahka glasba; 20.00 Šport; 20.30 «Adelchi», tragedija; nato Plesna dvorana.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.15 Orkester Casamassima; 14.35 Umetnost tržaških cerkva.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Orkestri in pevci; 11.50 Iz turistične beležnice; 12.10 in 12.55 Glasba po željah; 13.45 Orkester Stott; 14.00 Glasba po željah; 14.45 Operni almanah; 15.40 Aktualna vprašanja; 16.00 Tretja stran; 16.15 Popevke; 16.35 Glasbena reportaža; 17.10 Od melodije do melodije; 18.00 Prenos RL; 19.00 Južnoameriške melodije; 19.30 Prenos RL; 22.15 Twist; 22.40 Nočni motivi.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.15 Olimpijske igre; 9.30 Jutranji pozdrav; 10.00 Strani iz albuma; 10.30 Psihologovo mnenje; 10.35 Popevke; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Operna antologija; 11.45 Skladbe za godala; 13.30 Olimpijske igre; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.20 Koncerti in baleti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Ital. narodni plesi; 17.30 Zgodovina gledališča; 18.10 Bachove skladbe za orgle; 18.50 Orkestralna glasba; 20.00 Dnevnik in olimpijske vesti; 21.00 T. Guerrini: «La colomba di Avila»; 22.15 Pianistka G. Lanni.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.45 Mirian Del Mare; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritmi; 10.35 Olimpijske igre; 10.55 Nove ital. pesmi; 11.15 Neapeljske popevke; 12.00 Romantično popotovanje; 14.05 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.15 Kolesa in motorji; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 16.35 Olimpijske igre; 17.00 Nepozabne pesmi; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.45 Gogol: «Taras Bulba»; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.10 Iz Verdijevega «Falstaffa»; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Likovne umetnosti; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Rahmaninove skladbe; 21.20 Gabrieli, Asola, Bonelli...; 22.30 Milhaudov kvartet št. 7; 22.45 Priče naše dobe.

Slovenija

8.05 Glasba vzhodnih dežel; 8.55 Radijska šola; 9.25 K. Cipci: Pika Nogavička; 9.45 Domači pěle měle; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti; 12.15 Na kmečki peči; 12.30 Jesenski ognji; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Pevci v popularnih operah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Pihalna godba; 15.40 O'Henry: Odkupnina; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Sopranistka Eva Novšakova; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 21.00 Jože Zupan; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Sodobna glasba.

Ital. televizija

18.00 Olimpijske igre; 20.00 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Orkester Pettaccini; 21.50 TV-zgodba: Dobra obletnica; 22.55 Olimpijske igre, ob koncu dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Murger-De Chiara: «Zadnja Bohème»; 22.25 Orkester Stan Kenton; 23.00 Dežela severnega jelena.

Jug. televizija

10.00 TV šola; 11.00 Francoščina; 15.40 Olimpiada; 16.40 Ruščina; 17.10 Angleščina; 17.40 Na črko, na črko; 18.25 Obzornik; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.15 Glasbena porota; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Narodna glasba; 20.40 C. Kavčič: Tangente — TV igra; 21.30 Nagrade naročnikom; 21.40 Propagandna oddaja; 21.45 in 22.30 Olimpiada.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,7, najnižja 10,1, ob 19. uri 12,8; vlage 68 odst., zračni tlak 1017,5 stanoviten, veter 2 km severovzhodnik, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 17,8.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 22. oktobra Zorislava
Sonce vzide ob 6,30 in zatone ob 17,08. Dolžina dneva 10,38. Luna vzide ob 18,10 in zatone ob 7,42
Jutri, PETEK, 23. oktobra Severin

ŠE S SEJE DEŽELNEGA SVETA

Sprememba besedila zakona o prejemkih deželnih uslužbencev

Zakon bo veljal le do tedaj, dokler ne bodo sprejeli novega zakona, ki bo določil stalni stalež osebja deželnih uradov

Na zadnji seji je deželni svet odobril novo besedilo zakona, ki določa prejemke osebja deželnih uradov. Gre za osebje, ki prihaja iz občinskih, pokrajinskih in državnih uradov ali pa začasno na novo najete uslužbence, ki bodo zaposleni na določen rok. Tudi sam zakon je začasen in bo veljal vse dotlej, dokler ne bodo z novim zakonom določeni staleži vseh deželnih uradov, kar utegne trajati vsaj dve leti. Ta začasnost in nestalnost pa je privedla do zapletljajev, kar se je izrazilo tudi s tem, da je vlada izrekla proti prvemu besedilu zakona, sprejetem na deželnem svetu 5. avgusta, ugovore ter ga poslala nazaj deželnemu svetu, da postavi morebitne protipredloge, oziroma da besedilo spremeni. Po mnenju vlade naj bi bile določbe prvega besedila zakona v nasprotju s členom 68 samega deželnega statuta.

Prva deželna zakonodajna komisija je proučila ugovore in soglasno z deželnim odborom nekatere upoštevala ter nekoliko spremenila prvih šest členov zakona, zadnje štiri pa pustila nespremenjene. Nato je predložila novo besedilo predsedstvu deželnega sveta, čemur je sledila diskusija o njem in odobritev.

O novem besedilu je poročal predsednik komisije Stopper, ki je dejal, da so se vsi člani strinjali, da je treba zavreči vladni očitek, da je zakon neustaven. Izrekel je tudi upanje, da bodo sedaj po novih protipredlogih vladne oblasti zakon sprejele. Vladni ugovori so se predvsem tikali pred. pisa člena 2, po katerem se določa osebna doklada visokokvalificiranemu osebju, ki opravlja izredno odgovorne naloge: nadalje predpisa člena 4 o 20-odstotni dokladi vsemu osebju, dokler ne bo formalno vključeno v deželne staleže. Vlada je ugovarjala tudi določbi člena 6, ki dopušča deželnemu odboru pravico, da izplača osebju pavšalno vsoto za nadurno delo. Zdelo se ji je tudi nepravilno, da predvideva člen 3 začasno zaposlitev osebja brez javnega natečaja ter da mu zagotavlja višji koeficient plače, kot je za te primere začetni, kar naj bi bilo v nasprotju s splošnimi načeli o javnih službah, po katerih se morajo najeti uslužbenci za tesno omejen čas in s plačo, ki ne sme biti višja od začetne plače državnega osebja. Vlada pa je izjavila, da bi se odrekla svojemu ugovoru, če bi deželni svet odobril novo besedilo, ki bi bilo bolj v skladu s predpisi, ki veljajo za državne uradnike, ter če bi določila plačnim ugodnostim jasen prehoden značaj. Vlada bi upoštevala težkoče, ki jih ima pri tem osebje. Zato bi pristala, da se podeli osebna doklada uslužbencem, ki bi s formalnim aktom in iz nujnih službenih potreb dejansko opravljali funkcije višje stopnje. Doklada za «prvo upostavitev» uradov bi se morala omejiti na leto dni; plačilo za nadure pa bi ne smelo preseči vsote, ki jo določajo v teh primerih predpisi.

Poročilo komisije svetu pravi, da se ne more sprejeti vladna teza, da je zakon neustaven, kajti člen 68 deželnega statuta, na katerega se sklicuje vlada, se tiče samo osebje stalnega deželnega staleža, ki ga pa še ni, medtem ko so vse začasno osebje zaposlili na podlagi člena 67, ki govori o začetnem posiovanju dežele. Komisija meni, da ni prvotni zakon kršil splošnih načel, ki veljajo za državno osebje. Ne da bi se pri tem odrekla načelom, pa predlaga komisija nekatere spremembe prvotnega besedila, da poudari z njimi začasnost delovnega odnosa osebja z deželno upravo. Zato je skrajšala razdobje, v katerem bodo uslužbenci uživali doklado za začetne težave. Tako bolj poudarja sedaj prvi člen, da je zakon začasen. Drugi člen omenja meje pri dodelitvi osebne doklade za uradnike, ki bodo izredno opravljali višje naloge, kar pa bo določeno s formalnim aktom odbora. Tretji člen jasneje določa «statut» osebja, ki so ga najeli na izreden način brez natečajev, a ohranja načelo, da se mu lahko priznajo plačni koeficienti, različni od začetnih, pri čemer se upoštevata šolska izobrazba in sposobnost ter storilnost na delu. S členom 4 so določili, da traja posebni položaj zaradi začetnih težav pri ustanavljanju deželnih uradov do 30. junija 1966, oziroma da preneha prej, če bodo medtem uvedli stalni stalež. Kar se tiče «misijske» doklade za osebje, ki pride v službo iz drugih krajev, določa člen njeno trajanje na leto dni. Končno določa člen 6, da dopusti deželni odbor nadurno delo v mejah, ki jih dopuščajo državni zakoni. Potemtakem je pristala zakonodajna deželna komisija na kompromis, ki naj omogoči, da vlada sprejme novo besedilo zakona.

O novem besedilu se je razvila dolga diskusija, v katero so posegli svetovalci vseh skupin in ki so se v glavnem strinjali z njim, saj so se glede njega že sporazumeli v komisiji, v kateri so skupine zastopane. Kot smo že pisali, pa so komunisti glasovali samo proti tretjemu členu zakona, kar je njihov svetovalec Bergomas upravičil s tehtnimi argumenti. Dejal je namreč, da ni prav, da se začasno zaposlenemu osebju priznajo višji koeficienti, kot veljajo za začetnike v državni službi, kar bo pomenilo tudi poniževanje samih državnih uslužbencev in torej nekako diskriminacijo. Pri tem je svetovalec omenil tudi možnost, da bi pri nastavljanju začasnega osebja lahko nastale kakšne pristranosti iz strankarskih razlogov. V zvezi s tem je socialistični svetovalec Moro, ki se je sicer v celoti strinjal z besedilom zakona, pripomnil, da se opaža težnja odbora, da bi se nekako izmaknil nadzorstvu sveta. Na to pa so drugi svetovalci odgovorili, da pripadajo svetu zakonodajne naloge, odboru pa izvršilne in da je torej s tem tudi njegova izključna dolžnost in pravica nastavljati uslužbence. Svet pa lahko to delo vedno nadzira. Predstavnik odbora pa je dejal, da bo lahko odbor vedno poročal o novih nastavitvah, če bi nastala med svetovalci kakšna zaskrbljenost. V diskusiji je bilo končno omenjeno, da so sprejeli v službo le malo uslužbencev bivše ZVU, kar pa ni prav.

Jutri seja deželnega sveta

Danes ob 10. uri se sestane deželni odbor, da prouči dokument z deželnimi zahtevami v okviru vsedržavnega petletnega načrta. Dokument so pripravili uradi za načrtovanje pod vodstvom odbornika Cociannija in s sodelovanjem vseh odborništev. Sestavljen je iz 50 strani in razdeljen na pet poglavij. Prvi dve poglavji vsebujeta primerjave problemov dežele s predvidevanji osnutka petletnega načrta in oris značilnosti naše dežele. V tretjem in četrtem poglavju so utemeljene deželne zahteve. Tretje poglavje obravnava zlasti infrastrukture, cestne in železniške zveze, pristanišča, letališča, vodovode, gradnjo šolskih poslopij in ureditev voda. Četrto poglavje je posvečeno produktivnim posegom v razne panoge gospodarske dejavnosti: kmetijstva, industrije, pomorskih zvez, obrti in turizma. Peto poglavje pa obravnava vprašanje finansiranja zahtevanih del.

Včeraj je sprejel odbornika Cociannija in nekatere funkcionarje minister Pastore. Z njim so proučili razne plati vsedržavnega načrtovanja in zaostalih področij.

Jutri ob 10. uri se sestane deželni svet, kateremu bo odbornik Cocianni predložil in orisal omenjeni dokument. Razprava o njem pa se začne s pribodnjim torkom.

Danes se tudi sestane peta stalna komisija deželnega sveta za javna dela, ki bo proučila nekatere zakonske osnutke in peticije.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

SKLEP UPRAVNEGA SVETA DELAVSKIH ZADRUG

Letos bodo odprli še dve novi samopostrežni poslovalnici DZ

11. nov. bodo odprli poslovalnico na Trgu Pestalozzi, 9. dec. pa v naselju San Sergio

Na zadnji seji upravnega sveta Delavskih zadrug, ki je bila pod predsedstvom predsednika Stopperja, je bilo sporočeno, da bodo do konca leta odprli v Trstu še dve veliki samopostrežni poslovalnici. Ta dva nova objekta spadata v okvir načrta za razvoj prodajne mreže Delavskih zadrug.

Največjo od dveh novih samopostrežnih poslovalnic bodo odprli 9. decembra v naselju S. Sergio, kjer so Delavske zadruge kupile ustrezne prostore, ki merijo 200 kv. m in kjer sedaj urejujejo novo prodajalno. V njej bodo prodajali vse vrste živil, vključno sveže meso, ki bo že pripravljeno v ustreznih kosih. Ta nova velika samopostrežna poslovalnica bo zamenjala sedanjo začasno poslovalnico, ki so jo Delavske zadruge uredile v montažni baraki, da so lahko nudile temu novemu predmestnemu rajonu potreben trgovski obrat.

Drugo samopostrežno poslovalnico pa bodo odprli 11. novembra na trgu Pestalozzi, kjer so preuredili prostore dosedanje poslovalnice Delavskih zadrug.

S tema dvema sodobnima prodajnima obratoma bodo Delavske zadruge razpolagale s 16 samopostrežnimi poslovalnicami v tržaški in goriški pokrajini. To število predstavlja že široko sodobno prodajno mrežo živil na drobno, ki nudi Delavskim zadrugam tisto gospodarsko moč, da lahko postopoma postajajo odločujoči činitelj na področju prodaje živil na drobno. Kot poroča tiskovni urad Delavskih zadrug, sta razvoj in modernizacija prodajne mreže najtesneje povezana tudi z razvojem in modernizacijo nabavnega sektorja te velike zadružne ustanove. V zvezi z vsemi temi pobudami je predsednik Stopper obvestil upravni svet o zadovoljivem poteku razgovorov, da si Delavske zadruge zagotovijo dovoljenje za razdeljevanje zmrznjenih rib prodajalcem na drobno na vsem področju dežele.

Na seji so člani upravnega sveta odobrili pravilnik, ki ureja odnose z osebjem, ter so vzeli na znanje, da je bil urad za člane premeščen iz osrednjega sedeža v urade hranilnega oddelka na Trgu sv. Ivana štev. 6, da se s tem omogočijo lažji stiki med upravnimi uradi in člani ustanove.

Z zadovoljstvom beležimo te novice o okrepitvi prodajne in nabavne mreže Delavskih zadrug. Hkrati pa povzročajo med javnostjo velike skrbi nekateri načrti in predlogi osrednjega vodstva, o odpustih večjega števila uslužbencev in o zapori manjših poslovalnic, češ da niso aktivne in da s svojo pasivo preveč bremenijo proračun ustanove. Menimo, da se sami upravitelji Delavskih zadrug zavedajo, da ta velika zadružna ustanova ni bila ustanoveljena iz špekulativnih namenov. Zato pa je treba še vedno upoštevati dejstvo, da ni mogoče imeti Delavske zadruge za neko navadno pridobitno podjetje ampak morajo nuditi svojimi uslužbenci zadovoljive delovne pogoje, ne pa groziti z odpusti.

V slov. otroškem vrtcu v Križu se je udrl strop

V slovenskem otroškem vrtcu v Križu se je udrl strop in zaradi tega je 34 otrok, ki vrtec obiskujejo, moralo ostati doma, kar je prizadelo predvsem tiste družine, katerih matere delajo in ki zaradi tega niso mogle nadaljevati svojega dela, ker so pač morale varovati doma otroke.

Vrtec upravlja ustanova ONAIR, vendar pa je v poslopju slovenske osnovne šole, ki je last občinske uprave in mora zato občina tudi skrbeti za njegovo vzdrževanje.

Komunistična svetovalca Franc Gombač in Jole Burlo sta zato naslovila na pristojnega občinskega odbornika vprašanje, kaj je že ukrenil in kaj namerava storiti, da se to vprašanje uredi. Vprašujeta ga tudi, če se mu ne zdi primerno, da bi do zaključka popravljalnih del. slovenski otroški vrtec začasno namestili v italijanskem vrtcu, ki ima več učilnic, s čimer bi bilo zagotovljeno neprekinjeno delovanje vrtca.

V NEDELJO, 25. T. M.

Zborovanje KPI na Trgu Goldoni

V nedeljo, 25. t. m. ob 11. uri bo na Trgu Goldoni javno zborovanje KPI o temi «Komunisti in upravne volitve». Govoril bo senator Vittorio Vidali.

Govornik bo govoril tudi o dogodkih v Sovjetski zvezi.

Danes ob 12 govori v industrijskem pristanišču (postaja št. 19) Pescatori, ob 19. uri bo zborovanje na vogalu Ul. Settefontane in Fabio Severo. Ob 19.30 bo v Miljah v dvorani «Verdi» javni plenum partije, na katerem bo govoril Sema. Ob 20. uri bo v Rojanu sestanek članov. Govoril bo sen. Vidali. Vstop samo z izkaznico.

Predavanje pri PSI o jugoslovanski ustavi

Tržaška federacija PSI je v torek zvečer priredila na svojem sedežu predavanje o jugoslovanski ustavi. Govoril je ravnatelj koprskega radia Mario Abram, v diskusiji pa je sodeloval predsednik komisije za manjšinska vprašanja pri okrajnem odboru SZDLS dr. Svetozar Polič.

Mario Abram je v predavanju podčrtal, da temelji sedanja jugoslovanska ustava na globokih spremembah družbenega ustroja in da ima v ospredju človeka ter državljana. Dejal je, da brez demokracije ni možen socializem in da mora biti državljan svoboden, da razvija svoje sposobnosti. Samouprava temelji na objektivnih gospodarskih zakonitostih in prav samouprava tudi preprečuje deformacije socialističnega družbenega ustroja v Jugoslaviji, saj predpostavlja javno razpravo in spoštovanje javnih organizmov.

Abram je obrazložil osnovna načela samouprave iz katerih izhajajo načela o delitvi dohodka. V tej zvezi je ugotovil, da socializem predpostavlja negacijo lastnine proizvajalnih sredstev tudi s strani države, ki je lahko samo oblika ne pa osnova socialistične družbene ureditve. Nato je Abram obrazložil nekatere osnovne ustavne zakone.

Po uvodnem predavanju se je razvila zanimiva diskusija.

Četrto cepljenje s Sabinovim cepivom

Občinski urad za zdravstvo in higieno sporoča, da bo ministrstvo za zdravstvo dodelilo 4. obrok Sabinovega cepiva v novembru. Zaradi tega se bo začelo 5. novembra cepljenje vseh otrok, ki so dobili že prve tri obroke.

POROČILO NA TORKOVI SEJI OBČINSKEGA ODBORA

1 milijardo in četrt v dveh letih za cestna dela in za kanalizacijo

Samo za gradnjo novih cest v tržaški občini je bilo porabljenih 271 milijonov lir, 689 milijonov lir pa za asfaltne prevleke

Na torkovi seji občinskega odbora je odbornik za javna dela inž. Colautti podal izčrpno poročilo o občinskih javnih delih v zadnjih dveh letih ali točneje od 1. januarja 1963 do 30. septembra letos. Odbornik je poudaril, da je občina v tem času porabila za kanalizacijo 1 milijardo 271 milijonov lir.

Za gradnjo novih cest je občinska uprava porabila 242 milijonov takole razdeljenih: 24.900.000 lir za spojitev ulic Marchesetti in Dell'Eremo, okrog 50 milijonov lir za tretji del obnovitve Istrske ulice, 20 milijonov za gradnjo novega dela Ul. Colombo, 22 milijonov za gradnjo novega dela Ul. Buonarroti, 41 milijonov za Ul. Barbariga in 84.300.000 lir za drugi in tretji del obnovitve Ul. Ronchetto.

25 milijonov lir je bilo porabljenih za obnovitev cestišča Ulic Mercato Vecchio, Diaz, Orologio in Pozzo del Mare, za obnovitev cestišča in asfaltne plasti na Borznem trgu, v Capo di Piazza in pred županstvom na Trgu Unità so porabili 33 milijonov lir, 22 milijonov lir pa so porabili za obnovitev cestišča Ulic Brunner, Polonio, Paduina, Foscolo in Parini. Skupno torej 80 milijonov lir.

280 miljonov lir je občinska uprava porabila za položitev tople asfaltne gmote v mnogih mestnih ulicah, kjer je največji avtomobilski promet. Nadaljnih 409 milijonov lir pa so porabili za položitev hladne asfaltne gmote v ulicah, ki so bile v zelo slabem stanju. Vsi ti stroški se nanašajo samo na dela izvršena na osnovi načrtov, ki so jih izvedla razna podjetja. Niso pa pri tem upoštevana vsa tista cestna dela v mestu in okolici, ki so jih opravili delavci občinskega tehničnega urada. Poleg tega pa so za gradnjo novih opornih zidov porabili 60 milijonov lir, 30 milijonov lir pa za obnovitev občinskih pločnikov. Nadalje je občinska uprava porabila še 30 milijonov lir za dela, ki so jih opravili najeti delavci v Ul. Rossi, pri Sv. Soboti, na cesti za Trstenik ter za izkopavanje v muzeju zgodovinskih spomenikov.

Za ureditev kanalizacij je občinska uprava porabila 132 milijonov lir. Od teh so 50 milijonov lir porabili za delo pri Sv. Justu, v Škednju, Barkovljah, Starem mestu, na Montebelu, Greti in v zgornjem delu Ul. Fabio Severo; 22,5 milijona lir pa so porabili za dela pri Sv. Jakobu. Med drugimi deli so porabili še 11 milijonov lir za čiščenje odvodnih kanalov v Miramarskem drevoredu.

V svojem poročilu je odbornik omenil še nekatera manjša javna dela, kot na primer dela v javnih kopališčih v Barkovljah, na športnem igrišču v naselju San Sergio in drugo, za katera so porabili 40 milijonov lir.

NA POBUDO REVIJE «TRIESTE»

«Okrogla miza» o spremembah v SZ

Tržaška federacija KPI sporoča, da je senator Vittorio Vidali prejel pismo naslednje vsebine:

«Spoštovani senator, revija «Trieste» namerava organizirati v soboto 24. t. m. ob 17. uri pri Tiskovnem krožku na Korzu Italia 12 «okroglo mizo» o temi «Sovjetska zveza po Hruščovu».

Vodstvo revije ima čast povabiti Vas k «okrogli mizi» skupno s prof. Carlom Schiffrerjem, poslancem Corradom Belcijem, prof. Eliom Apihom, občinskim svetovalcem Dušanom Hreščakom in eventualno časnikarjem Franom Barbierijem, bivšim dopisnikom Tanjuga v Rimu. Razprava bo registrirana in objavljena v prihodnji številki revije.

«Okrogli mizi» bodo lahko prisostvovali nekateri povabljenci udeležencev, med katerimi bodo lahko tudi časnikarji.

Uverjeni v vaš pritrdilen odgovor, Vam pošiljamo naše pozdrave.

Podpisana Giorgio Cesare in Guido Botteri.

Na to pismo je senator Vidali odgovoril takole:

Reviji «Trieste», Trg Silvio Benco, Trst.

Ugledno uredništvo, prejel sem Vaše pismo z dne 21. okt. in sprejemam Vaše povabilo k «okrogli mizi» o temi «Sovjetska zveza po Hruščovu».

Strinjam se, da bi «okrogla miza» bila pri Tiskovnem krožku na Korzu Italia 12 in z diskutanti, ki jih predlagate. Poslal Vam bom seznam oseb za katere želim, da bi bile povabljene.

Zaradi že prej sprejetih obvezznosti Vas zaradi datuma, ki ste predlagali, prosim, da bi «okroglo mizo» odložili za en teden, na soboto 31. okt. vedno ob 17. uri.

V pričakovanju Vaše potrditve, Vas pozdravljam. Vittorio Vidali.

Trst, 21.10.1964.

69 velikih ladij v desetih letih iz ladjedelnic CRDA

V zadnjih desetih letih so obrati CRDA v Trstu in Tržiču opravili pomembno delo: zgradili so 69 ladij večje tonaže in 282 ladijskih pogonskih strojev. Med temi ladjami je 39 petrolejskih v skupni tonaži 1.260.000 ton in med njimi tudi 98-tisoč-tonska petrolejska ladja, ki je največja tovrstna ladja na svetu. V CRDA so zgradili 18 tovornih ladij v skupni tonaži 330.000 ton. Še zlasti pomembna je gradnja 12 potniških ladij v skupni tonaži 280 tisoč ton. Med temi ladjami je pet velikih prekooceanik: «Eugenio C.», «Marconi», «Galilei», «Raffaello» in «Oceanic». Končno je treba še omeniti dejavnost tovarne strojev, ki je zgradila motorje v skupni pogonski moči 1.130 tisoč konjskih sil.

V desetih letih so opravili tudi nekatera pomembna dela pri modernizaciji obratov. Prenovili so tržiško ladjedelnico CRDA, tako da je sposobna graditi ladje do 100.000 ton nosilnosti. Ni pa bila bistveno prenovljena ladjedelnica Sv. Marka v Trstu.

Trenutni položaj ladjedelnic CRDA pa ni tako zavidljiv. Sedaj grade tri velike prekooceanske ladje, tri trajekte za Grčijo in dve tovorni ladji za prevoz tovora v suhem stanju, ki ju grade na lasten račun ladjedelnice. V kratkem pa predvidevajo, da bodo pričeli graditi 80 tisoč-tonsko petrolejsko ladjo.

DRUGI DAN STAVKE ŽELEZNIČARJEV

Tudi danes ustavljen promet Uspela stavka lesne stroke

Po skupščini so šli delavci v povorki po mestu - Danes nadaljevanje njihove stavke - Stavkali so tudi kamnarji

Včeraj je bil drugi dan stavke, ki se bo ponavljala vsak dan do nedelje od 9.30 do 13. ure. Kot prvi dan je tudi včeraj stavka dobro uspela, saj so vozili samo nekateri mednarodni vlaki z izjemo dveh krajevnih: enega na progi Trst - Benetke in enega na progi Videm - Trbiž. Železniška uprava je poskrbela za 15 nadomestnih voženj z avtobusi. Potemtakem je bil železniški promet skoraj docela ustavljen.

Pokrajinska tajništva sindikata železničarjev SFI - CGIL iz Trsta, Gorice in Vidma so izdala letak s proglasom na potnike, da bi jih seznanila z vzroki stavke. Letak pravi, da so železničarji prisiljeni stopiti že petič v stavko. Glavni vzrok spora je zahteva po izključitvi železničarjev iz kategorije državne birokracije, da se jim priznajo plače, ki bodo v skladu z njihovo specializacijo ter s težkočami, napori in nevarnostmi službe. Toda osnovni namen borbe je tudi strukturna reforma državnega podjetja železnic v demokratičnem in funkcionalnem smislu, kakor tudi nova politika prevozov v korist skupnosti.

Končno izražajo železničarji svoj protest tudi zato, ker ni železniška uprava spoštovala sprejetih obveznosti ter poslabšala delovne pogoje. Sedaj se vlada spomni na železnice in na potnike, samo ker so delavci napovedali stavko, ter skuša dokazati, da so zahteve železničarjev v nasprotju s strukturno reformo železnic, medtem ko je borba za odcepitev od državne birokracije in za preureditev plač popolnoma dosledna z birokratizacijo in modernizacijo železniškega podjetja, oziroma je nujni pogoj za reformo.

Zato pozivajo železničarji vse potnike, naj ne nasedajo vladni in delodajalski propagandi, ki skuša klevetati železničarje. Nasprotno, ko spoznajo upravičene zahteve železničarjev, naj bodo solidarni z njimi in jim s tem pripomorejo k zmagi, ki je v interesu vseh.

Odgovornost za nevšečnosti in težave potnikov nosi torej vlada. S svojo borbo pa se železničarji borijo tudi za bolj udobno, hitro in varno potovanje.

Včeraj so stavkali tudi delavci lesne stroke. Udeležba v stavki je znašala nad 90 odstotkov. Delavci so se sestali na enotni skupščini na sedežu Nove delavske zbornice v Ul. Pondares v tako velikem številu, da je bila dvorana natrpana. O položaju so jim poročali tajnik stroke CGIL Criscenti, tajnik Nove DZ Burlo in tajnik sindikata Delavske zbornice De Grassi. Vsi so se izrekli za nadaljevanje borbe ter sklenili,i da bodo stavkali tudi danes. Po skupščini so odšli v povorki s transparenti po ulicah. Ko so prišli pred sedež Združenja malih in srednjih industrijcev v Ul. S. Lazzaro in pred sedež Združenja industrijcev v Ul. S. Spiridione so močno žvižgali in glasno protestirali. Od tu so šli po Korzu, čez Trg Unità in se nato razšli v Ul. Duca d'Aosta. Danes ob 10. uri se bodo ponovno sestali na sedežu Delavske zbornice v tej ulici.

Včeraj je bila tudi 24-urna stavka kamnarjev, ki je tudi dobro uspela. Delavci so se sestali na enotni skupščini v prostorih prosvetnega društva «Igo Gruden» v Nabrežini, kjer sta jim sindikalna tajnika orisala položaj.

Danes bo tudi stavka delavk in delavcev oblačilne stroke.

UNIVERSALTECNICA

RADIO - TELEVIZORJI - ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI

Superavtomatični pralni stroji CANDY — REX — CGE
Izredne cene za izvoz
Dostava na dom brez posebnih izvoznih stroškov v vse predele Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA TRIESTE — TRST,
Corso Garibaldi št. 4 — Tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

PO SKRBNEM ISKANJU NA PODLAGI DVEH SAMIH ŠTEVILK

Policija aretirala brezvestnega šoferja ki je povozil pešca na cesti in pobegnil

Gre za ravnatelja državnega učiteljišča «Duca D'Aosta» Emanuela De Caloja iz Ul. Udine - Na njegovem avtomobilu ugotovljeni sledovi krvi in las

Agenti cestne policije, ki jih je vodil poveljnik Boratto, so včeraj zjutraj identificirali brezvestnega šoferja, ki je v ponedeljek zvečer na obalni cesti na križišču pri Devinu, povozil Ersilia Dondo, ponesrečenca, ki je ležal sredi ceste, potem ko je že prej trčil vanj drug avtomobilist.

Gre za 61-letnega profesorja Emanuela De Caloja, iz Ul. Udine 31, ravnatelja državnega učiteljišča «Duca d'Aosta» v Ul. Corsi 1. De Caloja so agenti cestne policije aretirali včeraj zjutraj ter ga peljali na poveljstvo cestne policije na zaslišanje. Po izpolnitvi zapisnika, so De Caloja opoldne premestili v koronejske zapore in prijavo predložili sočišču. De Calò je na podlagi člena 133 cestnega zakonika obtožen, da po povzročitvi nesreče ni nudil pomoči ponesrečencu.

Kot smo poročali v našem listu, je 65-letni Ersilio Donda iz Morara pri Gorici v ponedeljek zvečer okrog 22. ure postal žrtev smrtne nesreče, ko se je vanj zaletel Silvio Fitz. Dondo, ki ni imel pri sebi nobenega dokumenta, so z avtom RK v hudem zdravstvenem stanju prepeljali v bolnišnico, kjer je predvčerajšnjim podlegel zadobljenim notranjim poškodbam. Fitz je tedaj ustavil svoj avto in priskočil na pomoč ponesrečencu, ki je ležal sredi ceste. Medtem se je na kraju nesreče zbrala gruča ljudi, in nekdo se je podvizal do najbližjega telefona odkoder je poklical rešilni avto.

Nekaj trenutkov potem, je v smeri proti Tržiču privozil De Calò. Vozil je tako naglo, da so morali nekateri odskočiti vstran, De Calò pa je zavozil naravnost v Dondo ter ga dobesedno povozil. Nato je še bolj pritisnil na pedal vplinjača in zbežal.

Presenečenim prisotnim ni uspelo, da bi razbrali številke evidenčne tablice, ker se je De Calojev avto naglo oddaljil. Nekateri so trdili, da je brezvesten šofer vozil fiat 1100, drugi pa da je bil fiat 600. Vsi pa so si bili edini, da so bile začetne številke evidenčne tablice 47 tisoč.

Na podlagi teh malenkostnih podatkov, so policisti uvedli preiskavo, ki jo je vodil sam poveljnik Boratto. Po dolgem iskanju po ulicah, v garažah in pri karoserijskih delavnicah, so agenti našli De Calojev avtomobil, fiat 600 z evidenčno tablico TS 47213, parkiran pred De Calojevim stanovanjem v Ul. Udine. Agenti so na prednjem blatniku opazili odrgnine, na gumah pa so našli nekaj las, ki jih bo policijski izvedenec še pregledal, o katerih pa ni dvoma, da so Dondovi. Pri temeljitem pregledu so agenti ugotovili, da pri prednjem delu avtomobila manjka tudi gumijasti čep, ki je pritrjen pod odbijačem in služi za odtek vode pri pranju avta. Poveljnik Boratto je skupaj z nekaterimi agenti odšel na kraj nesreče in po dolgem iskanju, je v obcestnem jarku našel na avtomobilu manjkajoči čep, ki se je verjetno odlomil pri sunku v nesrečnega Dondo.

Krivda De Caloja je bila torej očitna in agenti so profesorja poiskali na domu ter ga povabili na policijsko poveljstvo. De Calò je priznal, da je v ponedeljek zvečer vozil proti Tržiču s precejšnjo brzino. Ko se je približal križišču pri Devinu, je tudi opazil gručo ljudi, ki se je bila zbrala sredi ceste ter si je takoj mislil, da se je pripetila nesreča. Zanikal pa je, da bi bil videl tudi Dondo, ki je ležal sredi ceste, zato je nadaljeval vožnjo, ne da bi se zavedel, da je Dondo povozil. Izgovor je pac izgovor, vendar mu agenti niso verjeli, ker je nemogoče, da se ni zavedel, da je njegov avtomobil precej visoko poskočil, ko je s kolesi zavozil na človeško telo.

Agenti so De Caloja prijavili tudi zaradi nenamernega umora in ga premestili v zapor. Prijavili so tudi Silvia Fitza zaradi sodelovanja pri nenamernem umoru, pustili pa so ga na začasni svobodi.

MED DRŽAVNO USTANOVO ENI IN TUJIMI DRUŽBAMI

Ugoden potek razgovorov za zgraditev naftovoda

ENI naj bi odstopila od zahteve po 51 odst. delnic na državnem področju naftovoda

Razgovori med državno ustanovo ENI in tujimi petrolejskimi družbami, ki so zainteresirane pri bodoči gradnji naftovoda iz Trsta na Bavarsko z odcepkom proti Dunaju, se zelo pozitivno razvijajo. Kot poročajo iz Rima, so se začeli razgovori med omenjenimi ustanovami, potem ko je ministrski odbor za državne udeležbe dodelil ustanovi ENI koncesijo za gradnjo tega naftovoda.

Iz dobro obveščenih virov se je zvedelo, da je ustanova ENI v določeni meri odstopila od svojega prejšnjega stališča, ko je zahtevala najmanj 51 odstotkov delnic za del naftovoda in odpremnih naprav, zgrajenih na italijanskem ozemlju. Sedaj je ENI odstopila od tega svojega stališča pod pogojem, da ostale zasebne petrolejske družbe, ki so zainteresirane pri tržaškem naftovodu, pristopijo k soudeležbi tudi pri gradnji in upravljanju naftovoda iz Genove v Švico in Zahodno Nemčijo. To stališče ENI je povezano z zamislijo, da se v vsej zahodni Evropi ustvari in zgradi takšen sistem naftovodov, v katerem ne bo v nobeni državi nobenega naftovoda, pri katerem bi ne bila s kapitalom zastopana vsa petrolejska podjetja, ki delujejo na evropskem trgu. To stališče je prevladovalo tudi pri državni ustanovi ENI, kjer so sprejeli stališče, ki ga zagovarjajo zasebna petrolejska podjetja, da mora biti celotno naftovodno omrežje v zahodni Evropi v rokah vseh prizadetih, da ne bi mogla ena stranka nekje iz enega ali drugega razloga ukiniti na svojem področju dobavo petroleja drugim področjem. Seveda spadata ta zamisel in ta načrt v okvir monopolizacije celotnega naftovodnega sistema v zahodni Evropi, kjer imajo glavno besedo zasebne petrolejske družbe, ki so si že razdelile svoja vplivna področja.

V zvezi z gradnjo odpremnih naprav tržaškega naftovoda, pa se v Trstu usmerjajo na predlog, naj bi te naprave zgradili v Miljskem zalivu. Zamisel o gradnji umetnega jeklenega otoka pri Gradežu je odpadla zaradi protestov in zahtev turističnih združenj in lastnikov turističnih naprav v Gradežu. Kot smo že večkrat pisali, so bili vsi turistični operaterji nasprotni zamisli, da bi odpremne naprave naftovoda zgradili v bližini Gradeža, ker bi to lahko povzročilo veliko škodo tamkajšnjemu turizmu, ki bi bila mnogo večja od koristi, ki jih lahko prinese gradnja omenjenih naprav. Zato je baje že obveljal predlog, da se v Miljskem zalivu zgradijo vse črpalne naprave, na furlanski strani, na področju rta Sdobba, pa naj bi zgradili velike naftohrane, ki bodo povezani s črpalnimi napravami v Trstu s podmorskim vodom.

Sedaj proučujejo prizadeta podjetja in krogi razna tehnična vprašanja, kot na primer vprašanje poglobitve morskega dna v Miljskem zalivu, razlastitve zemljišč za gradnjo kopnih naprav in podobno. Potek sedanjih razgovorov in priprav kaže, da bodo vsa ta vprašanja rešena v sorazmerno kratkem času, če ne bodo nastale kake nepričakovane ovire, ker v pristojnih krogih izjavljajo, da so vsi tehnični problemi, ki jih je treba še rešiti, premostljivi. Sedaj pa se morajo prizadete ustanove in podjetja še dogovoriti, kdo bo izvršil ena in kdo druga dela, ker bodo potrebna za ta dela milijardne naložbe.

Otvoritev novega sedeža INCA

Včeraj so v Ul. Pondares št 8 otvorili nove prostore vsedržavnega zveznega skrbstvenega zavoda INCA-CGIL. Otvoritve so se udeležili predstavniki socialno-zavarovalnih zavodov, dežele, pokrajine, miljske občine, Kmečke zveze, inšpektorata za delo, glavni tajnik INCA dr. Marturano, številni sindikalisti itd. Tajnik sindikata upokojencev CGIL Radich je spregovoril nekaj priložnostnih besed in pozdravil vse navzoče. Med drugimi je poudaril, da zadobivajo vsa socialno-zavarovalna vprašanja vedno večjo važnost, katere se tudi aktivni delavci vedno bolj zavedajo. Sledila je zakuska, nato pa predavanje dr. Marturana o «Zaščiti pred nevarnostmi na delu».

Poskus samomora

Včeraj okrog 12.45 so z avtom RK prepeljali v bolnišnico 31-letno gospodinjo Mario Tarlao por. Marassi iz Milj, Ul. Prescopane 1. Sprejeli so jo na četrti medicinski oddelek s prognozo okrevanja v 10 dneh zaradi polzavestnega stanja. Tarlaova je približno dve uri prej zaužila nedoločeno število uspavalnih praškov, ker se je v trenutku obupa odločila za usodni korak. Tarlaova ni hotela obrazložiti kakšni so vzroki njene usodne odločitve.

Gledališča

VERDI

V gledališču Verdi so se začele priprave in skušnje za bližnjo operno sezono. Orkester je pod vodstvom dirigenta Rivolija začel z vajami za opero «Wozzeck», ki predstavlja eno najtežjih nalog sezone. Prav tako je s svojimi pripravami za to delo začel zbor pod vodstvom dirigenta Kirchnerja.

Kot je bilo že sporočeno, bo otvoritev sezone z gala predstavo v soboto 7. nov. ob 21. uri z nastopom baleta milanske Scale z naslednjim programom: Carski balet (glasba Čajkovski, koreografija Balanchine), Serenada (glasba Čajkovski, koreografija Balanchine), odlomek iz Romea in Julije Prokofjeva in Triogelnik De Falla v koreografiji Massine.

Ker je blagajna gledališča prejela številne prošnje za nove abonmaje, ravnateljstvo gledališča poziva vse stare abonente, ki svojih abonmajev še niso obnovili, da to storijo čimprej.

Obiskovalci zadnje galerije se bodo v novi sezoni znašli v obnovljenem ambientu. Predvsem važna je obnovitev poda, ki poslej ne bo več škripal. Abonmaji za zadnjo galerijo se niso podražili.

Kino

Nazionale 16.00 «Eletroshock» Lauren Bacall Prepovedano mladini.
Arcobaleno 15.30 «3 notti d'amore» Catherine Spaak, Renato Salvatori. Prepovedano mladini
Excelsior 16.00 «Gli indifferenti» — Claudia Cardinale. Prepovedano mladini.
Fenice 16.00 «Le truffe più belle del mondo» Prepovedano mladini.
Grattacielo 15.00 «Scusa, me lo presti tuo marito?» Jack Lemmon, Romy Schneider.
Alabarda 16.30 «Il silenz

Redni občni zbor tabornikov «Rodu Modrega vala»

V nedeljo smo taborniki imeli v Dijaškem domu v Trstu občni zbor. Ob tej priliki sta nas obiskali delegaciji tabornikov iz Izole in Sežane, ki sta nam prinesli pozdrave vseh tistih naših bratov in sestra, s katerimi smo se spoznali na taborjenjih, tekmovanjih, izletih in seminarjih.

Iz poročil, ki so jih podali funkcionarji rodove uprave je bilo razvidno, da smo od prejšnjega do tega občnega zbora želi precej uspehov, med katerimi je bil najpomembnejši ta, da smo ustavili krivuljo upadanja našega dela v prejšnjih letih.

To smo dosegli z utrjevanjem strukture organizacije in s pripravo novih kadrov. Pomembna pomoč pri tem delu pa so bile vse akcije, ki smo jih letos organizirali. Poleg običajnega poletnega taborjenja in izletov po bližnji okolici, smo to poletje spet uvedli ekskurzijo in priredili smo iz narodnoobrambnega vidika zelo važno kratko taborjenje v Beneški Sloveniji. Poleg tega smo imeli še tridnevni zimski izlet na Snežnik, zimovanje v Poljanski dolini, nočni pohod in nekaj drugih manjših akcij.

Seveda so bile razvidne iz poročil tudi vse težave in napake, ki so nas ovirale pri izpolnitvi nalog, ki smo si jih zadali. Se bo treba organizacijo utrjevati v njeni strukturi, še bo treba učiti nove kadre pravilnega in hitrega dela, kajti v veliki večini so naši člani študenti in morajo misliti na učenje.

Občni zbor je novi upravi med drugim zadal konkretno nalogo, da posveti vso svojo pozornost, «medvedkom» in «čebelicam», kajti jasno je, da je obstoj vsake mladinske organizacije odvisen od naraščaja. Pomisliti bo treba tudi na nove oblike dela, na možnosti, ki jih lahko dajejo zimski izleti s smučanjem, na igre, ki se lahko organizirajo v mestu, po ulicah in podobno. Vsekakor pa bo potrebno, je na koncu poudaril starosta Perun, da v našem delu sodelujejo vsi člani RMV in ne le funkcionarji: to pa bomo dosegli samo tako, da bodo bratje in sestre iz vodstva vzor vsem drugim. Le tako bomo lehko na prihodnjem občnem zboru poročali o večjih uspehih in o razširitvi taborniške organizacije.

SKALA

V tržaški občini so od 11.10. do 20.10. zabeležili naslednje število primerov nalezljivih obolenj: davica 1, škrlatinka 13 (eden izven občine), tifoidna mrzlica 2 (eden izven občine), meningitis 2, norice 3 (eden izven občine), oslovski kašelj 3, vnetje priušesne slinavke 8, nalezljivo vnetje jeter 3.

zagotovljen ugoden nakup tudi pri nabavi rabljenega vozila pri zaupnem prodajalcu

FIAT

PODRUŽNICA V TRŠTU

RAZSTAVA - SEJEM RABLJENIH VOZIL

Ul. Campo Marzio 12 - Tel. 319-85

razstava vedno odprta obiščite jo!

velika izbira po najugodnejših cenah ● olajšave pri odplačevanju ● na zahtevo kupca na prodaj tudi avtomobili z jamstvom

Kino na Opčinah

Predvaja danes, 22. t. m. ob 18. uri Eastmancolor film:

LA VERGINE DI FERRO

(DEVICA IZ ŽELEZA)

Igrajo:
ANNE HELM
JEFF DONNELL
ALAN HALE
in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 22. t. m. ob 19.30 Columbia dramatičen film:

NEL MEZZO DELLA NOTTE

(SREDI NOČI)

Igrajo: KIM NOVAK in FREDRIC MARCH

VČERAJ PONOČI JE GORELO PRI «PEPETU PALIRJU» V DOLINI

Požar uničil 200 stotov sena ter poškodoval senik in hlev

Od štirih krav v hlevu so tri rešili, eno pa so morali v naglici zaklati, ker je omedlela zaradi dima - Škoda znaša okrog 3 milijone lir

Hudo je, ko človeka prizadene nesreča, kot je včeraj zadela Josipa Lovriho, po domače «Pepeta Palirja» iz Doline št. 233. Požar je namreč uničil 200 stotov sena, hudo poškodoval senik in hlev, najlepšo kravo pa so morali v vsej naglici zaklati, ker je niso mogli več rešiti iz hleva. Razen tega je delno zgorel avto. Giardinetta, ki je bil na dvorišču. Računajo, da škoda znaša okrog 3 milijone lir.

Bilo je okrog 2,30, ko se je nevesta Lidija zbudila, ker je občutila smrad po dimu. Naglo je zbudila vse ostale, ki so skočili pokonci in pohiteli najprej rešit živino. V hlevu je namreč Lovriha imel štiri krave in telico, nad hlevom pa je bilo v seniku natlačenega 200 stotov sena. Vse je bilo v dimu, ker se je vnelo seno, nevarnost pa je bila, da se bo požar razširil tudi na stanovanjsko hišo, ki je tik ob seniku. Najlepša krava, ki je tehtala nad šest stotov, je padla, ker jo je omamil gosti dim. Nikakor je niso mogli spraviti ven na varno in so jo zaradi tega v naglici zaklali.

Gospodar in njegova sina Boris ter Mirko so se zavedli nevarnosti in so takoj iz pipe na dvorišču, s cevjo, ki jo imajo za zlivanje vrta, začeli gasiti požar. Medtem pa so drugi iz sosedne hiše telefonirali gasilcem, ki so bili že čez dobrih deset minut na mestu. Najprej so prišli gasilci iz Trsta z brizgalno pod poveljstvom maršala Fina in vicebrigadirja Piacentinija, nato pa so jim prišli na pomoč z drugo brizgalno tudi gasilci iz Milj. Prizadetim Palirjevim so seveda takoj priskočili na pomoč tudi sosedje, ki so pomagali gasilcem vse do včeraj popoldne.

Gasilci so najprej omejili požar, da se ne bi razširil na stanovanjsko hišo, nato pa so zmetali vse seno na dvorišče. Težava je bila v tem, ker ni zadostovala voda domačega vodovoda, pa tudi zaradi prenizkega pritiska vode. Zaradi tega sta morali brizgalni neprenehoma dovažati vodo od bližnjega hidranta.

Tudi potem, ko je bila večja nevarnost že mimo, so imeli gasilci in domači pomočniki precej dela v skrbi vse do včeraj popolne, ker ni bilo moč tako hitro zmetati vsega sena iz senika, pod senom pa je tlelo, zdaj tu zdaj tam. Kako je nastal požar, niso mogli še ugotoviti, najbolj verjetno pa je, da se je seno vnelo samo. Kakor smo že omenili, so Palirjevi hudo prizadeti in bodo škodo še bolj občutili, ker je le delno krita z zavarovalnino.

Med gašenjem požara v Lovrihovem gospodarskem poslopju

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Odklonjena prošnja za ples je povzročila ples s pestmi

Ko so prihiteli pred gostilno karabinjerji, so mladi prenapeteži hoteli zbežati, kar pa jim ni uspelo

Tržaški sodnik Brenci je imel v teh dneh opravka s tremi mladeniči, ki so bili obtoženi, da so se udeležili nekega pretepa do katerega je prišlo 18. avgusta prediani v neki škedenjski gostilni.

Številni mladeniči in dekleta so se tistega večera srečali v gostilni, kjer so ure in ure brezskrbno plesali. Veselica je potekala brez motenj, dokler se ni vse zataknilo. Neki mladenič je zaprosil znanko, naj pleše z njim. V razgovor se je vmešal Sebastiano G., ki je opozoril prosilca, da je deklica njegova zaročenka ter da nameravata takoj zapustiti plesišče.

Ta navidez nedolžen dogodek je zanetil spor, ki sta ga prizadeta mladeniča skušala rešiti s pestmi. Ko je Sebastiano G. hotel zapustiti lokal, ga je pri izhodu ustavil Guido R. ter ga potisnil ob zid. V prepir so posegli še nekateri drugi prijatelji obeh mladeničev. Slaba pa je v resnici predla samo Sebastianu, ki je dobil marsikatero zaušnico.

Ko je začelo kazati, da se spočetka nedolžen prepir utegne spremeniti v nevarnejši pretep, je nekdo telefoniral škedenjskim karabinjerjem. Ti so takoj prišli v gostilno ter aretirali krivce. Aretacija se jim je posrečila za las, ker so mladeniči skušali zbežati iz gostilne, preskočivši zid na dvorišču.

Na obravnavi pred sodiščem sta bila samo Sebastiano G. in Livio S., medtem ko se Guido R. ni prikazal ter so mu zato sodili v odsotnosti. Obtoženca sta na obravnavi potrdila izjave, ki sta jih podala preiskovalnim organom. Spričo dokazov, ki so prišli na dan med obravnavo, je sodnik oprostil Sebastiana G., ker je menil, da je mladenič ravnal v silobranu. Obsodil pa je Guida R. in Livia S. na 30.000 lir globe. Javni tožilec je bil zahteval za vse tri obtožence 50.000 lir globe.

SPECIALIZACIJA TUDI PRI TATVINAH

Samo predvčerajšnjim ponoči so izginili štirje avtomobili

Dva sta lastnika našla že naslednjega dne, toda brez transistorjev in drugih predmetov

Dandanes se skoraj ne da več živeti brez specializacije. Tega načela se držijo tudi tatovi, ki so v našem mestu zelo agilni. Kot smo že poročali, se je skupina tatov, morda pa jih je tudi več, specializirala za tatvine na gradbiščih, nedavno pa je začela delovati skupina neznancev, ki so se specializirali v kraji pritiklin in nadomestnih delov avtomobilov ter predvsem transistorjev, ki jih potem lahko prodajajo.

Samo predvčerajšnjim ponoči so tatovi odpeljali štiri avtomobile, od katerih sta dva lastnika že našla v bližnjih stranskih ulicah, toda brez transistorjev.

Tatovi so v Ul. dell'Eremo odpeljali fiat 1300 TS 62518, last Fulvia Gentiloma iz Ul. dell'Eremo 26. Verjetno so avtomobil spustili navzdol po ulici, ne da bi pognali motor, do Ul. delle Aiuole. Tam so nemoteno sneli transistor «Voxon», anteno, pritikline in orodje ter zapustili avto sredi ceste. Našel ga je naslednje jutro lastnik, ki je utrpel 110.000 lir škode.

Isto se je dogodilo 50-letnemu Brunu Schillaniju iz Ul. Beato Angelico 7. Ko se je hotel odpeljati s svojim fiatom 1100 TS 38897, ga ni več našel pred hišo. Zapazil ga je nekaj minut potem v stranski Ul Botticelli, kjer so ga tatovi pustili, potem ko so s prednjega dela sneli transistor «Voxon» in odnesli še en transistor.

Manj sreče sta imela 40-letni električar Vittorio Denicoli, iz Milj, Ul. Bembo 18, kateremu so tatovi odpeljali fiat 600 TS 63354 izpred stavbe štev. 3 v Ul. Capitolina, kjer ga je bil pustil, in 35-letni Albino Barchetta, ki ni več našel avta pred stanovanjem v Ul. Bebez 7, kjer ga je parkiral prejšnji večer. Denicoli, ki je utrpel 700.000 lir škode, je tatvino prijavil na letečem oddelku policije, Barchetta pa se je zglasil na komisariatu pri Sv. Soboti, kjer je povedal, da je bil avto vreden 400.000 lir.

Isto noč so neznani tatovi odpeljali tudi vespo TS 19225, ki jo je 33-letni Edoardo Marin iz Ul. Caprin 8 pustil v Ul. della Guardia. Marin je tatvino prijavil na komisariatu Stare mitnice. Vespa je bila vredna 150.000 lir.

Pijan je povzročil prometno nesrečo

Čezmerno popivanje in potem trčenje z avtom v ustavljen tovornik sta kriva, da se bo moral 40-letni šofer Luciano Pettarin iz Ul. Massimo D'Azeglio 2 zagovarjati pred sodniki, ker je pijan vozil avto.

Zgodilo se je v ponedeljek ponoči, ko se je Pettarin, ki ga je imel že precej pod kapo, vračal proti domu. Vozil je po Ul. Conti, ko pa je privozil do vogala Ul. dei Leo, je zavozil na levo in treščil v ustavljen tovornik. Zaradi močnega sunka, je Pettarinov avto zaplesal sredi ceste in poškodoval še dva parkirana avtomobila.

Na kraj nesreče so prihiteli agenti prometne policije, ki so po opravljenih formalnostih pospremili Pettarina v bolnišnico. Pettarinu so nudili prvo pomoč, ker se je laže ranil po obrazu in seveda tudi zaradi pijanosti. Na zaslišanju je potem priznal, da se ga je napil in da je povzročil nesrečo. Agenti so ga aretirali in ga peljali v zapor.

Nesreča kmeta iz Hrpelj

Sinoči so v bolnišnici nudili prvo pomoč 68-letnemu kmetu Josipu Polesu iz Hrpelj 14, ki je postal žrtev prometne nesreče. Poles se je na svojem motornem kolesu vozil po bazoviški cesti v smeri proti Bazovici. Ko je privozil do mitnice, je zavil na levo, ker je nameraval na trbiško cesto. Tedaj pa je s fiatom 500 TS 20535 trčil vanj 25-letni Angelo Luin iz Domja št. 73, ki je iz Bazovice vozil proti mestu. Pri padcu z motorja se je Poles ranil in pobil po desni roki in sredincu ter levem kolenu. Okreval bo v 10 dneh.

Goriško-beneški dnevnik

HUDA ODLOČITEV RAVNATELJSTVA COTONIFICIO TRIESTINO

S 1. novembrom začasne odpustitve v obratih v Podgori in Ronkah

Ravnateljstvo je zaradi pritiska oblasti spremenilo svojo odločitev o odpustih v suspenzijo - Hude posledice za naše gospodarstvo - Stališče pokr. in obč. uprave

Ravnateljstvo tekstilne tovarne Cotonificio triestino, ki ima svoja obrata v Podgori in Ronkah, je na včerajšnjem sestanku na Zvezi industrijcev v Gorici sporočilo po svojih zastopnikih predstavnikom CGIL, CISL in UIL in notranji komisiji, da je zaradi posredovanja oblasti spremenilo svojo odločitev o odpustitvi 600 delavk svojih obratov; namesto da bi bile delavke popolnoma odpuščene, bodo samo suspendirane. Vest je kljub temu izredno huda ter, na žalost, skoraj v celoti potrjuje zaskrbljenost, ki so jo svojčas izrekli v zvezi z govoricami o novih ukrepih v tekstilni tovarni proti delavcem.

V tkalnici v Podgori bodo suspendirali 350 delavk, v tkalnici in predilnici v Ronkah 178; v Ronkah bodo odpravili dve izmeni, tako da se bo proizvodnja vršila samo z eno. V podgorskem obratu bodo nadalje odpustili 15, v Ronkah pa 7 asistentov. Suspendirali bodo nekaj paznikov ter prepricali 3 uradnike iz Podgore, da zahtevajo prostovoljno odpustitev.

Predstavniki sindikalnih organizacij in obeh notranjih komisij obratov v Podgori in Ronkah, ki so pravtako prisostvovali pogovorom, so zavrnili predlog ravnateljstva, ker ne vidijo stvarnih vzrokov za začasno odpuščanje delovne sile, zakaj «Cotonificio triestino» je edini tovrstni obrat v deželi, ki odpušča in suspendira delavke, medtem ko ostali obrati v deželi normalno delujejo ter zaposlujejo vso delovno silo.

Sindikalni predstavniki so nadalje izjavili, da ne sprejemajo začasne odpustitve z «ničurami», kakor namerava to storiti delodajalec, ampak predlagajo rotacijske izmene po 24 ur z vključitvijo v dopolnilno blagajno, da se omilijo gospodarske posledice novega ukrepa.

S takšno ureditvijo položaja bi imeli delavci in delavke večji dohodek kot v dopolnilni blagajni, nudile bi se jim možnosti akordnega dela ter druge oblike dela za dosego večjih prejemkov.

Tudi na zadnji seji pokrajinskega izvršnega odbora pretekli torek so proučili položaj v teh dveh tovarnah z ozirom na odpuste in skrčenje delovnega časa. Tekstilna tovarna v Podgori predstavlja veliko industrijsko podjetje na Goriškem — pravi tiskovno sporočilo — ter s svojimi 3600 zaposlenimi nudi glavni vir dohodkov marljivih goriških delavcev, ter v mnogih primerih dopolnjuje dohodke kmečkih družin. Nadaljnje zaostritve krize bi negativno vplivalo na gospodarstvo vse pokrajine, ker ni drugih podjetij, ki bi lahko prevzele odpuščeno delovno silo. Zato je odbor sprejel sklep, da bo posredoval z brzojavko pri predsedniku vlade, pri ministru za delo in pri predsedniku deželnega izvršnega odbora ter zahteval njihov nujen poseg, da bi s primernimi ukrepi pravočasno preprečili grozečo krizo, če bo potrebno tudi z izrednimi ukrepi, ki naj bi zajamčili delavcem naše pokrajine pravico do zaposlitve.

V soboto 24-urna stavka lesnih delavcev

V okviru proglasa vsedržavnih vodstev treh sindikalnih organizacij, naj delavci lesne industrije proglasijo 24-urne stavke za dosego priznanja nekaterih svojih specifičnih zahtev, so tri sindikalna vodstva CGIL, CISL in UIL sklenila, da bo v skladu z navodili vsedržavnih vodstev takšna stavka v goriški pokrajini v soboto 24. oktobra.

Štandrežci ogorčeni zaradi zakona 167

Štandrežci so s svojo množično udeležbo na včerajšnjem sestanku v prosvetnem društvu «Oton Župančič» z ogorčenostjo protestirali zaradi zakona 167, s katerim jih hočejo uničiti kot gospodarsko in narodno skupnost. Sestanka, ki ga je sklical vaški odbor neposrednih obdelovalcev zemlje, so se udeležili občinski svetovalci SDZ, PSI in KPI, ki so soglasno obsodili raznarodovalni in negospodarski poseg občinske uprave v Štandrežu. Podrobneje bomo o poteku sestanka poročali v naši prihodnji številki.

Pogovori predstavnikov prosvetnih organizacij iz Nove Gorice in Gorice

Na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Gorici sta se v torek popoldne sestali delegaciji občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij iz Nove Gorice in Slovenske prosvetne zveze. Delegacijo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij so sestavljali predsednik Jožko Humar, podpredsednik zveze in direktor Goriškega gledališča Andrej Jelačin ter tajnik občinskega sveta ZKPO Marijan Kovač. Poleg predstavnikov SPZ podpredsednika Vida Primožiča in tajnika Gorazda Vesela so bili prisotni še podpredsednik SKGZ dr. Sancin, tajnik MI dr. Primožič in pa profesor Glasbene šole Križmančič.

Predstavniki obeh delegacij so si v prisrčnem pogovoru izmenjali svoje izkušnje ter se medsebojno seznanili s programi za bližnjo prihodnost. Ugotovili so možnosti tesnejšega sodelovanja, da se čimbolj poživi kulturno-prosvetna dejavnost na obmejnih področjih ter soglašali v tem, da so takšni stiki zelo koristni in jih bo treba gojiti tudi vnaprej ter razširiti še na druga področja, kjer se opažajo vrzeli.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

POLEMIKA OKROG LJUDSKIH HIŠ

Neuspela dražba zidarskih del bo zakasnila gradnje v Gorici

Proti koncu meseca bo posebna komisija proučila prošnje prosilcev

Pred dnevi je bila dražba za oddajo zidarskih del pri gradnji novih stanovanjskih hiš, ki jih namerava IACP zgraditi med Ul. Cipriani in Trieste. Kot znano gre za gradnjo 55 dvostanovanjskih in tri 6 stanovanjske hiše na odkup. Natečaj za prenotacijo teh hiš so zaključili 9. oktobra in se je prijavilo skoraj še enkrat toliko prosilcev, kot nameravajo zgraditi stanovanj. Pričakovati je bilo, da bodo v kratkem začeli z gradnjo, pa je žal bila dražba zidarskih del neuspešna, ker ni bilo nobenega ponudnika za ceno, kot so jo izračunali tehniki pri zavodu za ljudske hiše.

S tem v zvezi se je razvila pravcata debata po časopisju in prizadeti gradbeniki so izjavili, da niso mogli prevzeti gradnjo dvostanovanjskih vil pod ponujenimi pogoji, ker da stane gradnja takih hiš mnogo več kot pa gradnja večstanovanjskih hiš.

Obrnili smo se glede tega tudi do uprave zavoda za ljudske hiše v Gorici. Tam so nam potrdili, da je bila v resnici dražba zidarskih del v Gorici brezuspešna, ker ni bilo nobenega ponudnika, čeprav gre za obsežne gradnje 128 stanovanj. Kar se izgovorov gradbenih podjetij tiče, pravijo pri IACP, da niso dali ponudb niti za tri 6 stanovanjske hiše, ki so take vrste, kakor one, ki jih bodo gradili v Tržiču in Ronkah in kjer so gradbena dela oddali. Očividno so se gradbeniki v Gorici vrgli na gradnjo nebotičnikov, kjer se menda da več zaslužiti. Tudi niso upoštevali pocenitve gradbenega materiala do katere je prišlo v zadnjem času.

Trenutno IACP ne namerava razpisati nove dražbe za ta dela, ampak hočejo prej zaključiti z vsemi pripravljalnimi deli. Pač pa bodo začeli takoj z zidavo hiš v Tržiču in Ronkah, kjer so bila gradbena dela oddana. Tudi komisija za dodelitev stanovanj prosilcem se bo kmalu sestala in zagotovili so nam, da bodo izvedli dodelitev najkasneje do konca tega meseca.

V Števerjanu po trgatvi

Letos so Števerjanci nekako uganili, ko so pohiteli s trgatvijo in so pred zadnjim deževjem, ki je trajalo devet dni, pospravili večino svojega grozdja. S tem pa se ne morejo pohvaliti Oslavci, ki jih je deževje presenetilo, ker so čakali, da bo grozdje še bolj pridobilo na sladkorju. Šele včeraj so se lahko zopet lotili trgatve, ker jim je ostalo še precej blaga na trtah.

Letošnja letina obeta v Brdih na splošno dober pridelek tako po količini, kakor še bolj po kakovosti. Sladkorna gradacija v grozdju je bila mnogo višja kot po ravninskih vinogradih Furlanije in tudi kisline je letos mnogo manj. Obeta se torej dobra kapljica, ki bi morala iti z lahkoto in dobro v promet.

Za sedaj pa še ni v tem oziru kakih vidnih znakov. Za mošt še ni mnogo zanimanja in v Števerjan prihajajo za sedaj samo nekateri bližnji trgovci, ki skušajo odkupiti manjše količine po skrajno nizkih cenah. Trgovci z vinom iz Vidma in Trsta se še niso pojavili, ker imajo navado, da pridejo po sv. Martinu, ko mošt postane vino. Žal pa so nekateri vinogradniki v stiski za prostor in posodo in v takih primerih so prisiljeni, da odprodajo del svojega letošnjega pridelka, ali nekaj lanskega vina pod ceno. Ko pa bo ta kriza mimo, bi se morala tudi cena izboljšati, kar bi bilo logično spričo splošne dražitve vsega blaga.

Razna obvestila

Avtobusni izlet «Doma» na športni teden v Trstu

Športno društvo Dom pripravlja za sredo 4. novembra, enodnevni avtobusni izlet na zaključek športnega tedna, ki ga v Trstu na stadionu «Prvi maj» prireja športno združenje «Bor». Prijave sprejemajo Nadja Gravnar v Dijaškem domu, Tatjana Suligoj v Štandrežu ter na sedežu SPZ v Gorici, Ascolijeva ulica 1, tel. 24-95. Vožnja v obe smeri s kosilom stane 1.000 lir. Vse ostale podrobnosti bodo prireditelji pravočasno sporočili po časopisu. Vpisovanje se zaključi 29. oktobra.

Kino

VERDI. 17.15: «Agente 007, licenza di uccidere», S. Connery in N. Andress. Barvni film, zadnja predstava ob 22. uri.

CORSO. 17.00: «Una voglia matta di donna». Italijanski črnobeli film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22. uri.

VITTORIA. 17.15, zadnja ob 21.30: «L'asso nella manica», K. Douglas in Jan Sterling. Ameriški črnobeli film.

CENTRALE. 16.30, zadnja ob 21.30: «Come uccidere un ereditiera», Ana Karina in Bob Monkhouse. Črnobeli angleški film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Verdijev korzo št. 57, telefon 28-79.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 15,1 stopinje ob 14.20 in najnižjo 2,1 ob 4.10. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 60 odstotkov.

ZARADI GONJE ITALIJANSKIH SKRAJNEŽEV

Slovenski profesorji solidarni z ravnateljem prof. U. Rožičem

Gonja proti imenovanju ravnatelja na liceju «Dante» kvarno vpliva na mirno sožitje

K splošni obsodbi peščice rasističnih prenapetežev, ki so hoteli naščuvati javno mnenje, predvsem pa dijake italijanskega klasičnega liceja v Gorici proti imenovanju prof. Rožiča za ravnatelja liceja «Dante Alighieri», so se pridružili tudi profesorji slovenskih srednjih šol v Gorici, na katerih je prof. Rožič za ravnatelja. Profesorji slovenske gimnazije, liceja in učiteljišča v Gorici so na posebnem sestanku proučili položaj in izglasovali naslednjo resolucijo, s katero obsojajo in zavračajo tako nacifašistično gonjo in izražajo solidarnost s svojim predstojnikom.

«Člani profesorskih zborov liceja, gimnazije in učiteljišča s slovenskim učnim jezikom v Gorici ugotavljajo z obžalovanjem, da se je v začetku letošnjega šolskega leta vršila zlonamerna gonja proti osebi ravnatelja gospoda Mihaela Rožiča ob njegovem imenovanju za ravnatelja italijanskega liceja «Dante» v Gorici;

obsojajo to gonjo nekaterih krogov in dijakov omenjenega zavoda, ker je skalila miren začetek šolskega leta v Gorici, ker je v nasprotju s pedagoškimi načeli in ker je preko napadene osebe gospoda ravnatelja zajela širši obseg, ki tudi kvarno vpliva na mirno sožitje;

izražajo ravnatelju svoje spoštovanje in solidarnost.»

(Sledijo podpisi)

Sestanek za programacijo v Krminu

Odbornik za deželno programacijo pri deželni vladi v Trstu Cocianni je imel včeraj na županstvu v Krminu sestanek z župani tega okraja. Župani so mu ob tej priliki predložili nekatere najvažnejše probleme njihovih občin, ki so v zvezi s programacijo. Cocianni je vzel njihovo poročilo na znanje in obljubil, da bodo pripravili še več takih sestankov, da bi se na njih bolje seznanil s problemi občin tega okraja.

V soboto seja odbora PTU

V soboto 24. t. m. ob 15.30 bo v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, na Korzu Italia redna seja pokrajinskega turističnega združenja za Goriško.

Na dnevnem redu je poleg poročila predsednika Peternela več drugih točk. Tako bodo razpravljali o klasifikaciji hotelov in drugih gostišč za 1965-66, o spremembah v Ribijevem turističnem uradu v Gradežu, imenovali bodo zastopnika PTU v turistični ustanovi Gradiška - Redipuglie ter v turistični ustanovi v Gradežu.

Ogrevalna naprava je slabo delovala

Včeraj zvečer okrog 18.20 so poklicali goriške gasilce v Ul. Lantieri 5, kjer se je močno kadilo iz poslopja lesnega trgovca Ivana Vetriha in so mislili, da je začelo goreti skladišče drv. Ko pa so prišli gasilci, so opazili, da gre samo za slabo delovanje peči za centralno ogrevanje z nafto. Iz naprave je brizgnil curek nafte in povzročil mnogo dima. Gasilci so peč ugasili in prostor prezračili. Škoda je bila le neznatna.

POZIV POLITIČNIM STRANKAM NA GORIŠKEM

KPI za enotno akcijo proti gospodarski krizi

Izvršni odbor stranke sodi, da je mogoče samo s skupno akcijo preprečiti nadaljnje gospodarsko poslabšanje

Tajništvo goriške pokrajinske federacije KPI je 18. oktobra poslalo pismeni poziv pokrajinskim tajništvom strank glede gospodarske krize. Pisma so odposlali krščanski demokraciji, republikanski stranki, socialdemokratski stranki, socialistični stranki in stranki proletarske enotnosti. Federacija KPI v svojem pismu poudarja, da je izvršilni odbor proučil gospodarske razmere v naši pokrajini, zlasti pa odpuste, začasne odpuste in skrajšanje delovnega časa. Položaj je zares zaskrbljujoč predvsem zaradi vpisa 300 tekstilnih delavk iz Gorice in Ronk v dopolnilno blagajno, zaradi skrčenja števila izmen, kar bi povzročilo odpuste in suspenzijo 600 delavcev. Nadalje navajajo ukrepe proti delavcem do CRDA, SAFOG, OET in drugih manjših podjetij. Ker povzročajo hudo škodo vsemu goriškemu gospodarstvu, poziva izvršilni odbor vse demokratične politične sile k skupnemu proučevanju razmer ter morebitni skupni akciji, ki po njegovi sodbi edino lahko zajamči uspeh.

Pri igri se je ranil v nogo

Včeraj popoldne okrog 14.30 se je skupina otrok igrala v Ulici Ascoli. Med njimi je bil tudi 5-letni Gianfranco Sgarbi iz Ul. Balilla 17. Nekdo izmed dečkov, ki je ostal neznan, je po nesreči dregnil v desno oko malega Gianfranca, da so domači morali poklicati avto Zelenega križa, ki ga je odpeljal v civilno bolnišnico. Tam so ga pridržali za 7 dni na zdravljenju.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Pol milijona lir «Corale Seghizzi» za mednarodno tekmovanje pevskih zborov

Pobuda župana dr. Gallarottija za omiljenje posledic ukrepa ravnateljstva Cotonificio Triestino

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici so proučili posledice predvidenega skrajšanja delovnega časa v Cotonificio Triestino, ki bi povzročilo gospodarske kakor tudi človeške posledice v naših krajih. Župan, tolmač teh zaskrbljenosti, je včeraj obiskal ravnateljstvo podjetja ter o položaju seznanil tudi ministra za delo, predsednika ministrskega sveta kakor tudi predsednika deželnega odbora.

Odborniki so nato odšli v novi del občinske palače, kjer so si ogledali potek del v sejni dvorani občinskega sveta, ki so jo pričeli opremljati s pohištvom; odborniki so dali nekaj navodil za dokončno ureditev njene notranjosti.

V nadaljevanju seje je odbornik Agati predlagal odobritev številnih ukrepov, ki zadevajo občinsko osebje. Na predlog istega odbornika so odobrili prispevek pol milijona lir «Corale Seghizzi» za organizacijo mednarodnega pevskega tekmovanja v okviru manifestacij Andrejevega sejma. Določili so program spominskih svečanosti 1., 2. in 4. novembra. Za potrebe mestne klavnice bodo potrošili 2,4 milijona lir, s katerimi bodo nabavili napravo za izpraševanje, milijon lir pa bodo potrošili za nakup stenske slike, ki bo visela v novi sejni dvorani. Delo je izdelal arhitekt Riavis na podlagi osnutka, ki ga je posebna komisija odobrila v skladu z zakonom. Odobrili so nato kolavdacijo nekaterih del ter stroške zavoda «Lenassi» iz «Doma onemogličih».

šport šport šport šport šport šport

«ZLATI» SCHOLLANDER

PETER SNELL

SHARON STONDER

TAMARA PRESS

BOB HAYES

ABEBE BIKILA

11. DAN OLIMPIJSKIH IGER V TOKIU

V 42 km dolgem maratonskem teku zlata kolajna za ABEBE BIKILO

Anglež HEATLEY drugi, Japonec CUBURAJA tretji

TOKIO, 21. — Bosonogi zmagovalec maratonskega teka rimske olimpade Abesinec Abebe Bikila si je privoščil zadnje zlate kolajne XVIII. iger v Tokiu. Abesinec je danes prepričljivo zmagal na maratonskem teku, ki je bil v središču zanimanja današnjega atletskega sporeda. Japonci so nestrpno pričakovali start, nemirno so sledili poteku in nato komaj čakali na zaključek. Njihovi trije predstavniki Kimihara, Cuburaja in Rarasava so imeli namreč na papirju možnost, da si osvojijo nagrade v tej na Japonskem najbolj popularni panogi. Tokrat pa niso imeli sreče, da bi videli kakega japonskega predstavnika, da bi šel prvi skozi cilj. Japonec je bil šele tretji in to s precejšnjo zamudo za Bikilo, ki se tokrat ni poslužil kot v Rimu taktike opazovanja in čakanja na ugoden trenutek za napad. Abesinec se je zavedal, da je olimpijski prvak in da mora kot tak braniti naslov ter se izkazati najboljšega med najboljšimi. Zaradi tega je bil med najbolj živahnimi in je diktiral tempo, ki si ga je sam želel. Po 15 km teka je bil Abebe vedno v družbi z Ircem Hoganom, s katerim sta se izmenjavala v vodstvu, kot senca pa je bil za njima Avstralec Clarke. Pri 19 km pa je bil Abebe sam kakih 10 m pred Hoganom, ki se je močno trudil, da ne bi izgubil stika s tekmecem.

Po 21 km se je začel drugi del tekmovanja po progi, ki je vodila proti stadionu. Abebe Bikila je bil še vedno v vodstvu kakih 5 metrov pred Hoganom, tretji pa je bil Clarke. ki kljub krizi ni izgubil stika s prvima. Po 30 km je imel Abesinec kakih 90 metrov prednosti, Hogan je bil drugi, na tretjem mestu pa sta se Clarku pridružila Angleža Heatley in Kilby, ki sta spadala med favorite za kako kolajno.

Na majhni vzpetini, ki je bila pri 35 km, je bil Bikila še vedno v vodstvu, medtem ko se je Hoganu najprej pridružil in ga nato pustil za seboj Japonec Cuburaja. Po 38 km teka je imel Abesinec kak kilometer prednosti pred Japoncem, kateremu se je pridružil malo znani Madžar Suetoe. Heatley in Kilby sta bila kakih 50 m za Madžarom, drugi pa so še bolj zaostali.

Abesinec, ki je tokrat tekel s čevlji, je pri 40 km še povečal naskok in se je vedno bolj približeval cilju. Gledalci na cesti so ga navdušeno pozdravljali in ko je pritkel na stadion, je burno ploskanje doseglo višek. Japonec je bil nekaj minut za njim in ko je kazalo, da bo srebrna nagrada pripadla Cuburaji, ga je Anglež Heatley z izrednim finišem tik pred ciljem prehitel in prepustil izmučenemu Japoncu le bronasto kolajno. Zadnjo, ki so jo oddali v panogah «kraljice športa» — atletiki.

Včeraj podeljenih 17 olimpijskih naslovov

TOKIO, 21. — *Se 17 oddanih kolajn. In tudi novi svetovni rekordi v moških štafetah 4X100 m in 4X400 m po zaslugi Američanov in na 4X100 m za ženske po zaslugi Poljakinj. 22-letna Čehinja Vera Caslavska si je danes priborila zlato kolajno med posameznicami v telovadbi, medtem ko je ekipna zlata nagrada pripadla odličnim sovjetskim tekmovalkam.*

Tudi Italijani so v kolesarstvu pobrali dve nagradi: zlato po zaslugi Bianchetta in Damiana v tandemu, srebrno pa v ekipni zasledovalni vožnji, kjer je zlata pripadla Nemcem, ki so tudi svetovni prvaki.

Tudi jadralne regate so se v vseh razredih zaključile. Italija je ostala, kljub optimizmu, ki je prevladoval v prvih dneh, praznih rok. V boksu sta se samo dva Italijana uvrstila v finale, štirje pa imajo že zagotovljeno bronasto kolajno.

V hokeju na travi se bosta v finalu znašla kot že na rimski olimpiadi Pakistan in Indija. V košarski pa je danes Brazilija klonila Sovjetski zvezi, ki bo v petek nastopila za olimpijski naslov proti petorki ZDA.

V judu ponovna zmaga japonskega predstavnika, kateremu je pripadla nagrada za najboljšega v srednji kategoriji. V kajaku nič posebnega: na jezeru Sagami so bile polfinalne tekme za vse vrste K in C.

Oddane kolajne

ATLETIKA

Skok v višino:
1. VALERIJ BRUMEL (SZ)
2. John Thomas (ZDA)
3. John Rambo (ZDA)

Maratonski tek:
1. ABEBE BIKILA (Etiopija)
2. Benjamin Heatly (VB)
3. Kokici Cuburaja (Jap.)

1500 m:
1. PETER SNELL (N. Zel.)
2. Jozef Odložil (ČSSR)
3. John Davies (N. Zel.)

4 x 100 ženske:
1. POLJSKA
2. ZDA
3. Velika Britanija

4 x 100 moški:
1. ZDA
2. Poljska
3. Francija

4 x 400 m:
1. ZDA
2. Velika Britanija
3. Trinidad

Telovadba:
1. V. ČASLAVSKA (ČSSR)
2. Larisa Latinina (SZ)
3. Polina Astohova (SZ)

Ekipno ženske:
1. SZ
2. ČSSR
3. Japonska

KOLESARSTVO

Ekipna zasled. vožnja:
1. NEMČIJA
2. Italija
3. Holandska

Tanden:
1. ITALIJA (Damiano in Bianchetto)
2. SZ
3. Nemčija

JUDO

Srednja kategorija:
1. ISAO OKANO (Jap.)
2. W. Hoffmann (Nem.)
3. Eui Tae Kim (Koreja) in James Bregman (ZDA)

JADRANJE

Finn:
1. KUHWEIDE (Nemčija)
2. P. Barret (ZDA)
3. H. Wind (Danska)

Star:
1. BAHAMSKI OTOKI
2. ZDA
3. Švedska

5,50:
1. AVSTRALIJA
2. Švedska
3. ZDA

Flying Dutchman:
1. NOVA ZELANDIJA
2. Velika Britanija
3. ZDA

Dragon:
1. DANSKA
2. Nemčija
3. ZDA

Zlata knjiga

	Z	S	B	Skup.
ZDA	34	25	27	86
SZ	19	19	26	64
Japonska	10	1	7	18
Madžarska	9	5	4	18
Nemčija	6	16	15	37
Italija	6	8	5	19
V. Britanija	4	12	1	17
Poljska	4	5	8	17
Bolgarija	3	5	2	10
ČSSR	3	4	3	10
N. Zelandija	3	0	2	5
Finska	3	0	1	4
Turčija	2	0	3	5
Romunija	2	2	3	7
Danska	2	0	2	4
Belgija	2	0	0	2
Holandska	1	3	4	8
Kanada	1	1	1	3
Jugoslavija	1	1	1	3
Etiopija	1	0	0	1
Bahamas	1	0	0	1
Francija	0	5	6	11
Švedska	0	2	4	6
Trinidad	0	1	2	3
Koreja	0	1	1	2
Švica	0	1	1	2
Tunizija	0	1	1	2
Argentina	0	1	0	1
Kuba	0	1	0	1
Iran	0	0	2	2
Gana	0	0	1	1
Irska	0	0	1	1
Kenija	0	0	1	1
Mehika	0	0	1	1
Nigerija	0	0	1	1
Urugvaj	0	0	1	1

Včeraj v Tokiu

ATLETIKA

ATLETIKA

Skok v višino:
1. V. BRUMEL (SZ) 2,18 m (nov olimpijski rekord)
2. J. Thomas (ZDA) 2,18
3. J. Rambo (ZDA) 2,16
4. Pettersson (Švedska) 2,14
5. Šavlakadze (SZ) 2,14
6. Nilsson (Švedska) 2,09
7. Drecoll (Nemčija) 2,09
8. Caruthers (ZDA) 2,09
9. Idriss (Čad) 2,09
10. Peckham (Avstralija) 2,09
16. M. Bogliatto (Italija) 2,06

Maratonski tek:
1. BIKILA ABEBE (Etiopija) 2.12'11"2 (najboljši čas na svetu)
2. Heatley Basil (VB) 2.16'19"2
3. C. Kokici (Jap.) 2.16'22"8
4. Kilby Brian (VB) 2.17'02"4
5. Suetoe József (Madž.) 2.17'55"8
6. Edelen (ZDA 2.18"12"4
7. Van Den Driessche (Belgija) 2,18'42"6
8. Kimihara (Jap.) 2.19"49"
9. Clarke (Avstral.) 2.20'26"8
10. Wolde (Etiopija) 2.21'25"2
17. G. Jegher (Italija) 2.24'45"2
40. Ambu (Italija)

1500 m:
1. SNELL PETER (NZ) 3'38"1
2. Odložil (ČSSR) 3'39"6
3. Davies (NZ) 3'39"6
4. Simpson (VB) 3'39"7
5. Burleson (ZDA) 3'40"
6. Baran (Palj.) 3'40"3
7. Bernard (Francija) 3'41"2
8. Whetton (VB) 3'42"4

4 x 100 m ženske:
1. POLJSKA (Ciepla, Kirszenstein, Gorecka, Klobukowska) (nov svetovni rekord) 43"6
2. ZDA (W. White, Tyus, M. White, McGuire) 43"9
3. V. Britanija (Simpson, Rand, Arden, Hyman) 44"
4. Sovjetska zveza 44"4
5. Nemčija 44"7
6. Avstralija 45"
7. Madžarska 45"2
8. Francija 46"1

4 x 100 m moški:
1. ZDA (Drayton, Ashworth, Stebbins, Hayes (nov olimpijski in svetovni rekord) 39"
2. Poljska (Zielinski, Maniak, Foik in Dudziak) 39"3
3. Francija (Genevay, Laidebeur, Piquemal, Delecour) 39"3
4. Jamajka 39"4
5. Sovjetska zveza 39"4
6. Venezuela 39"5
7. Italija (Berruti, Preatoni, Ottolina, Giannastasio) 39"5
8. Velika Britanija 39"6

4 x 400 m:
1. ZDA (Cassel, Larrabee, Williams, Carr) (nov olimpijski in svetovni rekord) 3'00"7
2. V. Britanija (Graham, Metcalfe, Cooper, Brightwell) 3'01"6
3. Trinidad (Skinner, Bernard, Roberts, Mottley) 3'02"3
4. Jamajka 3'02"3
5. Nemčija 3'04"3
6. Poljska 3'05"3
7. Sovjetska zveza 3'05"9
8. Francija 3'07"4

BOKS

POLFINALE

Peresna kategorija:
Vallaneva (Fil.) — Brown (ZDA) p.t.
Stepaški (SZ) — Schulz (Nem.) k.o. v drugi rundi.

Mušja kategorija:
F. Atzori (Italija) — R. Carmody (ZDA) p. t.
A. Olech (Polj.) — S. Sorokin (SZ) zaradi odstopa

Lahka kategorija:
Grudzien (Poljska) — Ronald (ZDA) p. t.
Baranikov (SZ) — McCourt (Irska) p. t.

Welter lahka kategorija:
Frocov (SZ) — Galhia (Tun.) p.t.
Kulej (Polj.) — Blay (Gana) p.t.

Welter težka kategorija:
Gonzales (Francija) — Maiyegun (Nigerija) p. t.

Srednjetežka kategorija:
Pinto (It.) — Nikolov (Bolg.) t.k.o.
Kiseliov (SZ) — Pietrzykowski (Poljski) p.t.

Welter kategorija:
Marjan Kapryk (Poljska) — Silvano Bertini (Italija) p. t.

Srednja kategorija:
Emil Schulz (Nemčija) — Franco Valle (Italija) p.t.

Težka kategorija:
Huber (Nemčija) — Giuseppe Ros (Italija) p.t.

KANU

K 1 moški:
V finale so se uvrstile Danska, Nemčija, SZ, Romunija, Švedska, Velika Britanija, Avstrija, Madžarska in Holandska.

K 2 moški:
V finale so se uvrstile Švedska, Nemčija, SZ, Romunija, Danska, Avstralija, Madžarska, Holandska in Italija.

K 4 moški:
V finale so se uvrstile Romunija, Jugoslavija, Avstralija, Nemčija, Madžarska, Italija, SZ, Švedska in Holandska.

JUNIORSKI IN AMATERSKI NOGOMET

Zmaga in poraz za proseško Primorje

Obe tekmi sta bili v nedeljo v Nabrežini

V nedeljo sta bili v Nabrežini kar dve nogometni tekmi z udeležbo enajstoric proseškega Primorja. V jutranji tekmi se je Primorje sprijelo v okviru juniorskega prvenstva z moštvom S. Sergio. Tekma je bila zelo živahna in tudi lepa. Odlični gostje so že v začetku pretresli mrežo vratarja Primorja, toda Prosečani so napeli vse sile in so tik pred koncem prvega polčasa z Doglio tudi izenačili.

V drugem delu igre so Prosečani prešli z Bucavellijem v vodstvo. Gostov ta zadetek ni zmedel, temveč so skušali z ostrimi napadi ogrožati vrata domačinov, ki so morali kloniti pod strelom iz 11 metrov. Mladi proseški nogometaši so se ponovno zbrali in ostro napadali, dokler ni Bucavelli še enkrat spravil nasprotnega vratarja na kolena in z njim moštvo S. Sergio, ki se je moralo tako predati z rezultatom 3:2.

Proseški juniorji so nastopili z naslednjo postavo: Bogatec, Husu, Babič, Vatta, Čuk, Milič, Segato (Pertot), Valenti, Trampuš, Bucavelli in Doglia.

Popoldne pa je bila na nabrežinskem igrišču otvoritvena tekma prvenstva II. amaterske kategorije. Primorje je imelo za nasprotnika enajstorico Oratorio S. Michele iz Tržiča. Prvi polčas je potekal v znamenju enakovrednosti in enajstorici sta le preizkušali sistem igre. Drugi del je bil bolj živahen in po rahli premoči Prosečanov jih je Petrucci 10 pred koncem povedel v vodstvo. Tržiški nogometaši so se takoj oddolžili in izenačili. Ko je že kazalo, da se bosta enajstorici razšli z neodločenim izidom, se je presenetljivim gostom posrečilo prav v zadnji minuti igre pretresti Furlanovo mrežo in se tako vrniti domov z dragoceno zmago. Končni izid: Primorje — O. S. Michele 1:2 (0:0). Proseška enajstorica je nastopila v postavi: Furlan, Marchesan, Starc, Sardoč, Sosič, Morgera, Puntar, Živec, Verginella, Petrucci in Štoka.

B. R.

MEDNARODNI NOGOMET

KIOBENHAVEN, 21. — V prvi kvalifikacijski tekmi za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu je Danska premagala Walles 1:0 (0:0).

* * *

GLASGOW, 21. — Prva kvalifikacijska tekma za svetovno nogometno prvenstvo med Škotsko in Finsko se je zaključila z zmago prvih s 3:1 (3:0).

ATLETIKA

Sin Kim Dan 51"3 na 400 m

HONG KONG, 21. — Severnokorejska atletinja Sin Kim Dan je danes pretekla 400 m dolgo progo v času svetovnega rekorda 51"3. S tem je izboljšala lastni rekord, katerega pa ji atletska zveza ni priznala. Njen priznani rekord je 51"9, ki ga je dosegla pred nastopom na igrah Ganefo v Džakarti. Zaradi tega nastopa je bila diskvalificirana in se ni mogla udeležiti olimpiade, kjer je Avstralka Cuthberthova rabila za isto progo 52".

I. VARŠAVSKIJ:

„ROBI"

2.

— Naloga je nesmiselna, — je končno prekinil molk, — če potuje resnično v Odeso in pravi, da potuje v Odeso, potem ne laže.

— Pravilno, Robi. Prav zaradi te nesmiselnosti je anketa smešna.

— Je katerikoli nesmisel smešen?

— Ne, ne vsak. Toda prav tukaj je taka situacija, da se nam zdi v njej nesmisel smešen.

— Je kakšen algoritem za določanje takih situacij?

— Pravzaprav ne vem, Robi. Mnogo je smešnih anekdot, vendar jih ni še nihče nikoli tako ocenjeval.

— Razumem.

Ponoči, ko sem spal, me je nekdo prijel za pleča in posadil na posteljo. Pred mano je stal Robi.

— Kaj se je zgodilo? — sem vprašal in si mel oči.

— «A» pravi, da je x enak y, «B» trdi, da x ni enak y, kot ni y enak x. Je to smisel vaše anekdote?

— Ne vem, Robi. Zaboga, ne motite me med spanjem z vašimi algoritmi.

Naslednji dan, ko smo sedli za mizo, je Robi nepričakovano najavil:

— Povedati vam moram anekdoto.

— Kar naprej, Robi, — sem soglašal.

— Kupec pride k trgovcu in ga vpraša, po čem je kos blaga. Trgovec odgovori, da stane kos en rubelj. Tedaj mu odvrne kupec: «Vi ste rekli, da stane en rubelj zato, da bi mislil, da ne stane en rubelj. Toda cena je točno en rubelj. Zakaj lažete?»

— Zelo ljubka anekdota, — je rekla tašča, — poskušala si jo bom zapomniti.

— Zakaj se ne smejete? je vprašal Robi.

— Veste, Robi, — sem rekel, — vaša anekdota ni posebno smešna. Situacija ni taka, da bi bilo to smešno.

— Ne, anekdota je smešna, — je trmasto trdil Robi, — in morate se smejati.

— Kako naj se smejim, če ni smešno?

— Ne, je smešno! Vztrajam, da se smejete! Vi ste dolžni smejati se! Zahtevam, da se smejite, ker to je smešno. Zahtevam, predlagam, ukazujem, da se takoj, brez odloga, nemudoma smejite! Ha-ha-ha-ha!

Robi je bil očitno ves iz sebe.

Žena je odložila žlico, se obrnila k meni in rekla:

— Nikoli ne pustiš, da bi v miru pojedli. Že najdeš koga in se z njim spričkaš. Ubogega robota si pripeljal s svojimi bedastimi šalami do histerije.

Obrisala si je solzo in odšla iz sobe. Za njo je šla molče in z visoko dvignjeno glavo še tašča.

Z Robijem sva ostala sama. Beseda «bedastimi» je izvlekla iz globin njegovega magnetnega razširjenega leksikona plaz sinonimov.

— Bedak! — se je drl z vso močjo svojih zvočnikov. — Štor! Topoglavec! Kreten! Norec! Psihopat! Shizofrenik! Smej se, degeneriranec, to je smešno! X ni enak y, zato ker je y enak x, ha-ha-ha-ha!

Nočem do konca opisovati te brezobzirne scene. Bojim se, da se nisem obnašal tako, kot se spodobi pravemu moškemu. Obsipavan s točo psovk, sem se sprijaznil s svojo usodo in se plaho hihital. Trudil sem se, da bi pomiril razburjenega robota.

— Smej se glasneje, govedo neumno! — se je razburjal. — Ha-ha-ha-ha!

Naslednji dan sem moral na zahtevo zdravnika v posteljo zaradi močnega napada hipertonije.

Robi je bil zelo ponosen na svojo sposobnost razpoznavanja videnih stvari. Izreden spomin mu je omogočil spoznati iz več sto podobnih predmetov tistega, ki ga je nekoč le bežno videl.

Trudil sem se, da bi to sposobnost v njem čim bolj razvil.

Poleti je odpotovala žena na dopust, tašča je bila na obisku pri svojem sinu in midva z Robijem sva ostala v stanovanju sama.

— Za tebe me ne skrbi, — mi je rekla ob slovesu žena. — Robi bo skrbel za vse. Glej, da se mu kaj ne zgodi.

Bilo je vroče in jaz sem si, kot vedno poleti, ostrigel lase.

Prišel sem od brivca domov in poklical Robija. Na moj klic se je takoj odzval.

— Bodite tako dobri, Robi, dajte mi kosilo.

— Vse jedi v stanovanju, kot tudi vse stvari v njem, razen komunalne opreme, pripadajo njegovemu lastniku. Vaše zahteve ne morem izpolniti, ker izhaja iz poskusa prisvojitve tuje lastnine.

— Saj sem jaz lastnik tega stanovanja.

Robi je prišel bliže in me pazljivo ogledoval od nog do glave.

— Vaš obraz ne odgovarja podobi lastnika stanovanja, ki jo hranim v celicah svojega spomina.

— Samo lase sem si ostrigel, Robi, sicer sem ostal tak, kot sem bil. Kaj se ne spomnite mojega glasu?

— Glas se lahko zapiše na magnetofonski trak, — je suho pristavil Robi.

— Saj je še sto drugih znakov, ki dokazujejo, da sem jaz — res jaz. Mislil sem, da ste sposobni razumeti takšne osnovne stvari.

— Zunanje podobe predstavljajo objektivno realnost, ki ni odvisna od naših spoznanj.

Njegova naduta samozavest mi mi je šla počasi na živce.

— Že dolgo se nameravam z vami resno pogovoriti. Robi. Zdi se mi, da bi bilo za vas mnogo koristneje, če si ne bi trpali v svojo pamet preveč kompliciranih pojmov in bi mislili malo več na vaše osnovne naloge.

— Predlagam, da zapustite ta prostor, — je zdrdral. — Zapustiti, oddaljiti se, izginiti, odiiti. V svojih odnosih z vami bom uporabil fizično silo, nasilje, prisiljenje, udarce, tepež, pretepanje, ubode, traume, pohabljenje.

Na žalost sem vedel, da je prepir z Robijem, ko začne s pojasnjevanjem na tak način, brez haska.

Prav nič me ni mikalo, da se me loti. Ima težko roko.

Naslednje tri tedne sem preživel pri svojem prijatelju in sem se vrnil domov šele po ženinem prihodu.

Ta čas so mi tudi lasje že malo zrasli.

Sedaj se je Robi v našem stanovanju že povsem udomačil. Vse večere presedi pred televizorjem. Ostali čas samozaljubljeno brska po svoji shemi in si pri tem glasno požvižgava. Na žalost ga ni konstruktor opremil z glasbenim posluhom. Bojim se, da dobiva težnja po samoizpopolnitvi pri Robiju bolestne oblike. Gospodinjskih del se loteva nerad in jih opravlja skrajno brezbrižno. Vse, kar ni v zvezi z njim, prezira in z vsemi se pogovarja pokroviteljsko.

Žena ga je naučila prevajati s tujih jezikov. Z občudovanja vredno lahkoto se je nagulil francosko-angleški slovar in z naslado golta kupe bulvarske literature. Če ga prosiš, naj prevede, kar je prečital, odgovori brez volje:

— Ni zanimivo. Prečitajte sami.

Naučil sem ga igrati šah. V začetku je bilo vse lepo in prav. a kasneje mu je očividno logična analiza pokazala, da je prevara najlažja pot do zmage.

Izkoristil je vsak ugoden trenutek in neopazno prestavljal moje figure na plošči.

Nekoč sem med igro opazil, da mi je izginil kralj.

— Kam ste dali mojega kralja, Robi?

— V tretji potezi bi vam dal mat, pa sem ga vzel, — je izjavil nesramno.

— To je teoretično nemogoče. V prvih treh potezah se ne da matirati. Postavite kralja nazaj.

— Igranja se morate še učiti, — je rekel in pometel figure z deske.

V zadnjem času se je začel zanimati tudi za stihe. Na žalost je ta interes zelo enostranski. Zmožen je ure in ure proučevati klasike, da bi našel slabo rimo ali nepravilno zamenjavo besed. Ko mu to uspe, se trese od njegovega krohota celo stanovanje.

Njegov značaj se iz dneva v dan slabša.

Samo osnovna vljudnost me zadržuje, da ga komu ne podarim.

Razen tega nočem razžalostiti tašče. Med njo in Robijem se prepletajo čustva globoke simpatije.

KONEC

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst